

**T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
HAREKET VE ANTRENMAN BİLİMLERİ BİLİM DALI**

**FUTBOL OKULLARINDA EĞİTİM ALAN
GENÇLERİN LİSANSLI FUTBOLCU
OLABİLMELERİYLE İLGİLİ KAYGI
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tamer ÖZGÜR

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İNAL

İSTANBUL, 2018

T.C
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANTRENÖRLÜK EĞİTİM ANABİLİM DALI
HAREKET VE ANTRENMAN BİLİMLERİ BİLİM DALI

FUTBOL OKULLARINDA EĞİTİM ALAN
GENÇLERİN LİSANSLI FUTBOLCU
OLABİLMELERİYLE İLGİLİ KAYGI
DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Tamer ÖZGÜR

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İNAL

İSTANBUL, 2018

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HARAKET VE ANTRENMAN BİLİMİ

Tezin Adı: Futbol Okullarında Eğitim Alan Gençlerin Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi

Öğrencinin Adı Soyadı: Tamer Özgür

Tez Teslim Tarihi: ... / ... / 2018

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

Prof. Dr. Nezir KÖSE
Müdür V.

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

_____ Jüri Üyeleri _____

_____ İmzalar _____

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İNAL

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Haluk SAÇAKLI

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Türker BIYIKLI

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazıma kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez çalışması sırasında faydalandığım diğer tüm bilgi ve yorumlara da kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Tamer ÖZGÜR

İmza

TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI

Futbol Okullarında Eğitim Alan Gençlerin Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi adlı Yüksek Lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Tamer ÖZGÜR
İmza

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İNAL
İmza

Enstitü Yetkilisi
İmza

ÖNSÖZ

“Futbol Okullarında Eğitim Alan Gençlerin Lisanslı Futbolcu Olabilmeleriyle İlgili Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi” adlı Yüksek Lisans tezimin yapılmasının her noktasında desteğini esirgemeyen sayın danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İNAL’a, yüksek lisans yapmamda desteklerini esirgemeyen kıymetli hocalarıma, tezin yazımında yardımcı olan öğrenci arkadaşım Yonca ÜNLÜ’ye, eğitim ve öğretim hayatım boyunca hiçbir zaman desteğini esirgemeyen aileme ve eşim Sezgi BAYRAKTAR ÖZGÜR’e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2018

Tamer ÖZGÜR

ÖZET

FUTBOL OKULLARINDA EĞİTİM ALAN GENÇLERİN LİSANSLI FUTBOLCU OLABİLMELERİYLE İLGİLİ KAYGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Tamer Özgür

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı
Hareket ve Antrenman Bilimleri Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Ali Niyazi İnal

Haziran 2018, 68 Sayfa

Bu araştırmada kulüplerin alt yapılarında ve futbol okullarında eğitim alan gençlerin lisanslı olarak futbolcu olabilmeleri ile ilgili kaygı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmamızın evrenini İstanbul ilinin 10-16 yaş arası futbol eğitimi alan 338 genç oluşturmaktadır. Veriler, antrenörleri ve velilerinden izin alınarak çalışmalara katılan sporcu adaylarına; Beck Umutsuzluk Ölçeğinden (BUÖ) oluşan Anket Formu, demografik özelliklerin belirlenmesi için kişisel bilgi formu, antrenör ve eğitimin içeriği ve antrenman tesisleri ile ilgili sorulardan oluşan diğer anketler uygulanarak verdikleri cevaplar ile onların geleceğe bakış eğilimleri belirlenmeye çalışıldı.

Beck Umutsuzluk Ölçeğine Göre Belirlenen Kaygı Düzeyleri incelendiğinde minimum kaygı düzeyi için 38 (yüzde 11,2), hafif kaygı düzeyi için 124 (yüzde 36,7), orta kaygı düzeyi için 175 (yüzde 51,8) ve şiddetli kaygı düzeyi için 1 (yüzde 0,3) kişi belirlenmiştir.

Veri setine parametrik testlerin uygulanabilmesinin ön koşulu, verilerin normal dağılıma uygun olması için ölçeklerde yer alan ifadelerin aritmetik ortalamaları alınmış ve daha sonra en yaygın kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Beck umutsuzluk ölçeğinden aldığı puanlardan hesaplanan kaygı düzeyi grupları dağılımı incelendiğinde kişinin kaygı düzeyi ile yaş grubu ve futbol eğitimi aldığı yıl arasında bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Kişinin kaygı düzeyi ile anne ve babanın eğitim seviyesi arasında bir ilişki olmadığı, ancak kaygı düzeyinin tek değişkenden etkilendiği görülmüştür kardeş sayısı ile Beck Umutsuzluk Ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu kardeşi olmayan bireyler ile 2 kardeşi olan bireyler arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($P < ,05$).

Antrenör ve Eğitim Anketinin Değerlendirilmesi sonrasında; Antrenörün konu bilgisinin (yüzde 78.7), derse hâkimiyetinin (yüzde 82.3) ve iletişim becerilerinin yeterli olduğu (yüzde 82.9) oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf ettiği (yüzde 78.7) güler yüzlü ve pozitif yaklaşım sergilediği (yüzde 82.8) görülmüştür.

Antrenmanların dönem başındaki beklentilerini karşıladığı (yüzde 73.4) Antrenmanların sportif anlamda kaliteli geçtiği (yüzde 79.9) ve içeriğinin çeşitliliğinin yeterli olduğu (yüzde 74.6) Antrenman tesislerinin temiz (yüzde 69.2) tesisin aydınlatmalarının yeterli (yüzde 88.8) antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısının uygun olduğu (yüzde 81.1) kullanılan ekipmanın yeterli (yüzde 82.3) ve kullanılan tesisin antrenman yapılmasına uygun olduğu (yüzde 81.6) görülmüştür.

Örneklem grubuna eğitim veren kadroların ve eğitim sunulan tesislerin yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Yapılan bu çalışmada örneklem grubunu oluşturan futbol okulu öğrencilerinin lisanslı olarak futbolcu olabilme konusunda orta düzeyde kaygıları bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelime: Futbol, Kaygı düzeyi, Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUO), Kolmogorov-Smirnov Testi.

ABSTRACT

DETERMINING ANXIETY LEVEL OF YOUNG PLAYERS IN FOOTBALL ACADEMIES ABOUT BECOMING LICENSED PLAYERS

Tamer Özgür

Trainer Education Department
Master and Training Master's Degree Program

Asst. Prof. Ali Niyazi İnal

June 2018, 68 Pages

In this study, it is aimed to determine the anxiety level of young football players who are playing in the training teams of football clubs and football schools to be licensed football players.

The population of our research consists of 338 young people who receive football education in İstanbul province between age of 10-16. Data were tried to be determined by applying personal information form and answers to questions asked within other surveys about the trainer and content of the training and training facilities in order to determine demographic specialties and Survey Form consisted of Beck Hopelessness Scale (BHS) and their tendency for future perspective by receiving permission from their trainers and parents.

While reviewing the Anxiety Levels Determined As Per Beck Hopelessness Scale; 38 (11,2 percent) was determined for minimum anxiety level, 124 (36,7 percent) was determined for light anxiety level, 175 (51,8 percent) was determined for medium anxiety level and 1 (0,3 percent) person was determined for severe anxiety level.

Prerequisite of applying parametric tests to data set is that the arithmetic mean of statements in the scales for data to be comply with normal distribution and then Kolmogorov-Smirnov test among commonly-used normality tests were applied.

While distribution of anxiety level groups that were calculated from the points taken in Beck Hopelessness Scale were reviewed, it is seen that there is no relation

between the anxiety level of the person and age group and the year when the person received football education.

It is determined that there is no relation between the anxiety level of a person and the educational level of parents of the same person but it is also seen that the anxiety level is affected from only one variable. It was determined that there is a significant difference statistically between the number of siblings and Beck Hopelessness Scale and the difference between the persons who have no sibling and persons with 2 siblings is significant. ($P < .05$).

As a result of Assessment of Trainer and Training Survey; it is seen that the knowledge (78,7 percent), reign during the course (82,3 percent) and communication skills (82,9 percent) of trainer are sufficient and trainer makes an effort for development of players and he is good-humoured (78,7 percent) and shows positive approach (82,8 percent)

It is seen that trainings met the expectations at the beginning of semester (73,4 percent) and trainings were high-quality (79,9 percent) and the content of the trainings are variable enough (88,8 percent), the number of day and hour of trainings are proper (81.1 percent) and the equipment that is used in the trainings were sufficient (82,3 percent) and the facility that is used for trainings is appropriate for trainings (81,6 percent).

It is determined that the trainer staff giving education to the sample group and training facilities where education is provided are at sufficient level. In this study, it is deduced that football school students that constitute the sample group has medium level of anxiety about being a licensed football player.

Keywords: Football, Anxiety Level, Beck Hopelessness Scale (BUO), Kolmogorov-Smirnov Test

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK.....	
ONAY SAYFASI.....	
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	iii
TEZ YAZIM KILAVUZU UYGUNLUK ONAYI.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar.....	xi
KISALTMALAR.....	xv
SEMBOLLER.....	xvi
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1 SPOR.....	4
2.1.1 Çocuk ve Spor.....	5
2.2 FUTBOL.....	6
2.2.1 Tarihsel Gelişimi.....	6
2.2.2 Dünyadaki Gelişimi.....	8
2.2.3 Türkiye'deki Gelişimi.....	9
2.2.4 Futbolcu Olmanın Gerektirdiği Özellikler.....	9
2.3 ANTRENÖR.....	11
2.3.1 Antrenörün Özellikleri.....	11
2.3.2 Antrenörün Görevleri.....	12
2.3.3 Türkiye'de Futbol Antrenörlerinin Aldığı Eğitimler.....	13
2.4 EĞİTİM.....	14
2.4.1 Spor Eğitimi.....	14
2.4.2 Futbol Eğitimi.....	15
2.4.3 Genç Futbolcular ve Öğrenme.....	16
2.5 ÇOCUK VE GELİŞİM.....	17
2.6 KAYGI.....	19
2.6.1 Kaygı Türleri.....	20

2.6.2 Kaygı Nedenleri.....	20
2.6.3 Kaygı Belirtileri.....	21
2.6.4 Kaygı ve Spor İlişkisi	22
3. MATERYAL VE YÖNTEM	24
4. BULGULAR	26
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	55
5.1 ÖNERİLER	63
KAYNAKÇA	64
EKLER.....	69
Ek A.1 Beck Umutsuzluk Ölçeği	69
Ek A.2 Kişisel Bilgi Formu	70
Ek A.3 Antrenör ve Eğitim	71
Ek A.4 Antrenman Tesisi.....	72

TABLolar

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	26
Tablo 4.2. Katılımcıların Kaygı Düzeyi Puanlarının Frekans Dağılımı	29
Tablo 4.3. Kaygı Düzeyi Gruplarının Frekans Dağılımı.....	30
Tablo 4.4. Beck Umutsuzluk Ölçeği Puanlarına İlişkin Kolmogorov-Smirnova Testi Sonuçları	30
Tablo 4.5. Beck Umutsuzluk Ölçeğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	31
Tablo 4.6. Yaş Gruplarına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı.....	31
Tablo 4.7. Yaş Gruplarına Göre Kaygı Düzeyi Puanlarına Uygulanan T Testi	32
Tablo 4.8. Futbol Eğitim Yılına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	32
Tablo 4.9. Futbol Eğitim Yılına Göre Levene İstatistiği	33
Tablo 4.10. Futbol Eğitim Yılına Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	34
Tablo 4.11. Anne Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı.....	34
Tablo 4.12. Anne Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi.....	35
Tablo 4.13. Baba Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	35
Tablo 4.14. Baba Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi.....	36
Tablo 4.15. Anne Eğitim Düzeyine Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	36
Tablo 4.16. Anne Eğitim Düzeyine Göre Levene Testi.....	37
Tablo 4.17. Anne Eğitim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları	37
Tablo 4.18. Baba Eğitim Düzeyine Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı.....	38
Tablo 4.19. Baba Eğitim Düzeyine Göre Levene Testi	38
Tablo 4.20. Baba Eğitim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	39
Tablo 4.21. Kardeş Sayısına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	39
Tablo 4.22. Kardeş Sayısına Göre Levene Testi.....	40

Tablo 4.23. Kardeş Sayısına Göre Varyans Analizi Sonuçları	40
Tablo 4.24. Kardeş Sayısına İlişkin Gabriel Testi	41
Tablo 4.25. Ailede Başka Spor Yapana Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	42
Tablo 4.26. Ailede Başka Spor Yapana Göre Kaygı Düzeyi Analizi	42
Tablo 4.27. Problem Paylaşma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı ..	43
Tablo 4.28. Problem Paylaşma Durumuna Göre Levene Testi.....	44
Tablo 4.29. Problem Paylaşma Durumuna Göre Varyans Analizi Sonuçları	44
Tablo 4.30. Sporcu Örnek Alma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	45
Tablo 4.31. Sporcu Örnek Alma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi.....	45
Tablo 4.32. Antrenörden İlgi Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı	46
Tablo 4.33. Antrenörden İlgi durumuna Göre Levene Testi.....	46
Tablo 4.34. Antrenörden İlgi Durumuna Göre Varyans Analizi Sonuçları	47
Tablo 4.35. Antrenmanlar Dönem Başındaki Beklentimi Karşılıyor.....	47
Tablo 4.36. Antrenmanlar Sportif Anlamda Kaliteli Geçmektedir.....	48
Tablo 4.37. Antrenmanların İçeriğinin Çeşitliliği Yeterlidir	48
Tablo 4.38. Antrenörün Konu Bilgisi Yeterlidir	49
Tablo 4.39. Antrenörün Derse Hâkimiyeti Yeterlidir	49
Tablo 4.40. Antrenörün İletişim Becerileri Yeterlidir	50
Tablo 4.41. Antrenör Oyuncuların Gelişim Göstermesi İçin Çaba Sarf Eder	50
Tablo 4.42. Antrenörün Güler Yüzlü ve Pozitifliği	51
Tablo 4.43. Antrenman Tesisi/Sahanın Temizliği	51
Tablo 4.44. Antrenmanın Yapıldığı Tesisin Aydınlatılmasının Yeterliliği	52
Tablo 4.45. Antrenman Faaliyetlerinin Yapıldığı Gün ve Saat Sayısının Uygunluğu	52
Tablo 4.46. Kullanılan Tesisteki Ekipmanın Antrenman Yapılabilmesi İçin Yeterliliği	53
Tablo 4.47. Kullanılan Tesisin Antrenman Yapılmasına Uygunluğu.....	53

Tablo 4.48. Antrenman Yapılabilmesi İçin Tesiste Ayrılan Sürenin Yeterliliği 54

KISALTMALAR

FIFA	:	FEDERATION INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION
MÖ	:	MİLATTAN ÖNCE
MS	:	MİLATTAN SONRA
PRO	:	PROFESYONEL
SMS	:	SHORT MESSAGE SERVICE
TFF	:	TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU
TSK	:	TÜRK SPOR KURUMU
UEFA	:	UNION OF EUROPEAN FOOTBALL ASSOCIATIONS
USA	:	UNITED STATES OF AMERICA
UZM	:	UZMAN
VB	:	VE BENZERİ
VD	:	VE DİĞERLERİ
YY	:	YÜZYIL

SEMBOLLER

Büyüktür	:	>
Frekans	:	(n)
Küçüktür	:	<
Yüzde	:	%

1. GİRİŞ

Bu araştırmada futbol okullarında eğitim alan gençlerin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Türkiye’de futbol okullarında eğitim alan gençlerin eğitimleri boyunca lisanslı olarak spor yapmaları ile ilgili taşıdıkları kaygılar tespit edilmeye çalışılacaktır. Elde edilecek bulgular ve geliştirilecek önerilerle Türk futbolunun gelişimine katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

Spor tüm dünyada etki alanını arttırmaktadır. Ayrıca spor her geçen gün gelişmekte ve büyömektedir. Artan ilgiyle beraber uluslararası rekabet ortamı oluşmuş ve sporun olumlu anlamda etkilerini kullanabilmek için ilerleyen bilim ve teknolojinin de yardımı ile yeni rekorlar kırılmıştır. Yarışan takım ve sporcuların temsil etkileri ülkenin ekonomisi, teknolojisi, eğitimi ve gelişmişlik düzeyleri birbiri ile yarışır hale gelmiştir. Bu sayede spor ölkelerin gelişmişlik düzeyini gösteren önemli bir unsur haline almıştır (Gümüş 2002).

Futbol 21. yüzyıl itibariyle 200’den fazla ölkede milyonlarca lisanslı sporcu tarafından oynanan, dünyanın en popüler spor dallarından biridir. On birer oyunculuk iki ayrı oyuncu arasında kendine özgü bir topla oynanan takım oyunudur.

Futbol, popüleritesi sebebiyle çocuklar ve aileleri tarafından spora başlangıçta en çok tercih edilen branşlardan biridir.

Günümüzde önemli bir spor branşı olmakla birlikte çok önemli bir sosyal olgu olmuş, toplumsal bir nitelik kazanmıştır. Bu bağlamda çocuklar için de iyi de bir eğitim aracıdır.

Günümüzde fiziksel kapasitenin iyi olması sportif performansı yükseltmek için tek başına yeterli görölmemektedir. Sporcuların psikolojik kapasiteleri fiziksel kapasiteleri kadar önemlidir. Duygusal anlamda zayıf sporcular, her ne kadar fiziksel olarak hazır olsalar da başarıya ulaşamayabilirler. Bu nedenle performansı arttırmak için sporcular psikolojik anlamda da hazır olmalılardır. Sporda performansı etkileyen birçok psikolojik neden vardır. Bunlardan biri de kaygıdır.

Kaygı, gelecekte insanı üzebileceği düşünölen, insanı sıkın bir bekleme hali ve güvensizlik duygusuyla beraber heyecan duyma olarak tanımlınır (Öncöl 2000).

Her alanda olduğu gibi, kaygı ve türleri, spor alanında da araştırmalara konu olmuştur. Sportif performansta kaygı, sporcuların uyum yeteneklerini, dikkat ve konsantrasyonlarını, koordinasyon ve dengeli, karar verme ve değerlendirmelerini, özgüven ve değerliliklerini, motivasyon ve aktivasyonlarını önemli ölçülerde etkilemektedir. Bu etkiler sporcuların ortaya koyacakları performanslarında ihtiyaç duyacakları kuvvet, sürat, dayanıklılık esneklik, teknik ve taktik özelliklerde de kendisini gösterebilir (Dunn Jgh 2003).

Problem Cümlesi:

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin lisanslı futbolcu olabilmeleri konusundaki kaygı düzeyleri nedir? Sorusu çalışmanın ana problemi olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler:

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin yaş aralığına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin eğitim aldıkları sürenin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında farklılık var mıdır?

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin anne ve babalarının eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kardeş sayısına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

Hipotez:

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin yaş aralığına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark vardır.

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin eğitim aldıkları sürenin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark vardır.

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin anne ve baba eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark yoktur.

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kardeş sayısına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark vardır.

Sınırlılık:

Bu araştırma erkek bireylerle sınırlandırılmıştır.

Bu araştırma İstanbul ili, Alibeyköy Altınordu Futbol Okulu, Esenyurt Trabzonspor Futbol Okulu, Avcılar Futbol Akademisi (AFA), Ataköy Çobançeşme Futbol Okulu ve Beylikdüzü Demirspor kulübü alt yapılarında eğitim alan yaşları 10-16 arasında değişen gençlerden oluşmaktadır.

Bu araştırma adı geçen gençlere uygulanan Beck Umutsuzluk Ölçeğinden (BUÖ) elde edilen veriler ile demografik özelliklerin belirlenmesi için kişisel bilgi formu, antrenör, eğitimin içeriği ve antrenman tesisleri ile ilgili anketlerden elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

Varsayım:

Bireylerin anketlere doğru cevap verdikleri varsayılmıştır.

Anketlerin tarafımın kontrolünde yapıldığı varsayılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

Gençlerin, lisanslı futbolcu olabilmenin ne anlama geldiğini ve lisanslı futbolcu olabilmenin önemini bilerek anketlere cevap verdikleri varsayılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 SPOR

Bedenin geliştirilmesine yönelik belli kural ve tekniklere uyularak yapılan beden hareketlerine spor adı verilmektedir. Sporun amacı sadece bedeni geliştirmek değil aynı zamanda eğlenme amacı da barındırmaktadır.

Spor kelime olarak eğlenmek, dikkati başka bir alana yönlendirmek anlamına gelen latince bir kelimedenden türetilmiştir. 17. Yüzyılda kelime sport biçimine dönüşerek günümüze dek aynı şekilde kullanımı devam etmiştir. 19. yüzyılda İngilizler tarafından tüm dünyaya yayılmıştır (Göral ve Yapıcı 2001).

Vücudun belli başlı amaçlar için eğitilmesi insanlığın evren üzerindeki geçmişine kadar dayanır. Bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan hareket, vücut eğitiminde kullanılan başlıca araçtır. (Alpman 1972).

Her kültürün, her toplumun yapısına göre spor faaliyetleri ve şekilleri etkilenecek biçimlenmektedir. Sporun bu özelliği nedeni ile farklı toplumların, ülkelerin yaşam biçimleri, kültür özellikleri hakkında bilgi edinilebilmektedir.

Spor ilk olarak insanların bir arada yaşamaya başlamalarıyla beraber ortaya çıkmıştır. Spor, antik çağda savaşların beden gücüyle yapılması ve askerlerin savaşa hazırlanmalarıyla aynı anlamı içeriyordu. Sporla ilgili yapılabilecek ilk tanım, yarışma ve rekabet üzerine dayalı savaşçı kimliği taşıyan, disiplinli ve kolektif bir oyun olarak nitelendirilebilir (Erkal 1978).

Spor, günümüzde insanların hem gündelik hayatında hem de toplum açısından son derece önemli bir role sahiptir.

Sporun örgütlenmesi ile birlikte insanların günlük yaşamlarına ve eğitim kurumlarına girmiştir. Antik çağdan itibaren sporcular profesyonel iş olarak görseler de günümüzdeki anlamına yakın profesyonel yaklaşım 20. yüzyılda gerçekleşmiştir (Knapp and Leonhard 1968).

Spora tarihsel süreç içerisinde bakıldığında; İ.Ö.8. yüzyıldan itibaren Olimpiyatlar başlamıştır. Zaman içerisinde gelişerek devam eden sportif müsabakalar İ.S.395 yılında tamamen yasaklanmıştır. 15. Yüzyılda Avrupa orta sınıfının mücadelesi ile

yeniden canlanmıştır. Rönesans ve reform hareketleri ile spor yeniden gündeme gelerek canlanmıştır. Daha sonraki dönemde spor, İtalya'dan Avrupa'ya yayılmıştır. (Alpman 1971; Fişek 1983; Knapp and Leonhard 1968).

Spor tüm dünyada etki alanını arttırmaktadır. Ayrıca spor her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam etmektedir. Artan ilgiyle beraber uluslararası rekabet de artmıştır. Buda sporun olumlu anlamda etkilerinden faydalanabilmek için gelişen bilim ve teknolojinin de yardımı sayesinde yeni rekorların kırılması sağlanmıştır. Ülkelerin ekonomileri, teknolojileri, eğitim ve gelişmişlik düzeyleri, sporcuların birbiriyle olan rekabetiyle paralellik göstererek gelişmiştir. Bu sayede spor ülkelerin gelişmişlik düzeyini belirleyen önemli bir rol de üstlenmiştir (Gümüş 2002).

2.1.1 Çocuk ve Spor

Spor bir çocuğun fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimi için önemli bir aktivitedir. Çocukken yapılan sporun, bedensel ve ruhsal durumunu da değerlendirirsek, fiziksel formunun gelişimine katkı sağlayacak, kendisine olan güveninin artmasını sağlayacak, kurallara göre davranmayı ve başkalarına saygı göstermeyi öğretecek oyun formatındaki programlardan oluşturulması gerekmektedir (Çamlıyer 1997).

Çocukların kişiliğinin ilerlemesinde, karakterinin biçimlenmesinde, özgüveninin artmasında, sosyalleşmesinde, pratik zekasının gelişmesinde, zihinsel olduğu kadar, fiziksel ve psikolojik olarak da sağlıklı olabilmesinde sporun rolü büyüktür (İlhan ve Gencer 2009).

Çocukların enerjilerini boşaltacağı aktivite olarak bazı uğraşlar bulunsa da spor aktivitelerine yönlendirilmeleri gerekmektedir (Cirhinlioğlu 2001).

Spor çocuklar üzerinde birçok olumlu etki yaratır. Bunlardan bazıları şunlardır (Özbar 2009):

- Daha sağlıklı ve zinde olurlar.
- Kendi vücutlarının farkına varırlar ve güçlerini kullanmayı ve doğru hareket etmesini öğrenirler.
- Bedensel faaliyetleri yapabilmeleri için belli başlı becerileri edinirler.
- Yeteneklerde yeterlilik kazanırlar.
- Küçük ve büyük kas koordinasyonu gelişir.

- Hayatları boyunca bedensel faaliyet alışkanlığı kazanırlar.
- Olumlu benlik kavramı gelişir.
- Dikkat etme ve farkındalık duyguları gelişir.
- Problemlerle başa çıkabilmeyi öğrenirler.
- Mutlu ve yardım sever olurlar.
- İş birliği kazanarak kurallara uymaları gerektiğini öğrenirler.
- Kazanmak ve kaybetme duygusunu edinirler.
- Yaratıcılıkları artar ve mevcut yeteneklerini geliştirme şansını yakalarlar.
- Hoş görülme olmayı öğrenirler.
- Fairplay (dürüst oyun) ruhu kazanırlar.

2.2 FUTBOL

Futbol 21. yüzyıl itibarıyla 200'den fazla ülkede milyonlarca lisanslı sporcu tarafından oynanan, dünyanın en popüler spor dallarından biridir. On birer oyunculuk iki ayrı oyuncu arasında kendine özgü bir topla oynanan takım oyunudur.

45'er dakikalık iki devreden oluşmaktadır. Temel aerobik bir yapı üzerine, sürat, kuvvet, süratte devamlılık, kuvvette devamlılık, patlayıcı kuvvet ve koordinasyon yetilerinin; düzensiz aralıklarla oyun şekline ve yeteneğine bağlı olarak teknik ve taktik içerisinde sergilendiği bir yapıdadır (Reilly 1996).

Futbol, oyuncuların teknik, taktik ve fiziksel yeterliliğe sahip olmasını gerektiren dünya çapında ilgi gören sporlardan biridir (Helgerud vd. 2001).

Günümüzde önemli bir spor branşı olmakla birlikte çok önemli bir sosyal olgu olmuş, toplumsal bir nitelik kazanmıştır. Bu bağlamda çocuklar için de iyi de bir eğitim aracıdır.

2.2.1 Tarihsel Gelişimi

Futbolun ilk olarak ne zaman ve nerede oynandığına dair kesin bir cevap bulmak zor. Ancak futbolun üç bin yıldan fazla süredir oynandığı söylenebilir. Günümüzde Avrupa, Amerika ve hemen hemen tüm dünyada en popüler spor dalı olarak bilinir. Ancak spor tarihinde çok farklı bir geçmişe sahiptir.

Ayak ile oynanan top oyunları, çok eskilere -milattan öncesine- dayanmaktadır. Günümüz futboluna benzer yönler taşıyan ilk ayak oyununun ise ne zaman oynanmaya başlandığına dair kesin bir bilgi yoktur. Ancak, pek çok teknolojik ve sosyal gelişmeye öncülük eden Çin'de milattan önce oynanan 'cuju' adlı oyun, bazı kaynaklara göre futbola benzeyen en eski oyun olarak belirtilmektedir (Goldblatt 2008).

Tarihçiler Avrupa'da da eğlenceli oyunlar oynamak için futbol oyununa benzer bir oyun oynadıklarına dair kalıntılar ve eserler bulunduğunu ifade etmektedirler.

Antik çağda ayakla ve topla oynanan oyunlar hakkında yazılı kaynaklardan bilgiler elde edilmektedir. Eski Yunan'da "Episkyros, eski Roma'da Harpastum ve Pilapaganika ya da eski Çin'de Tsuh-küh gibi oyunlar gösterilmekte, Türk boylarının da bu oyunlarda maharetli olduğu zikredilmektedir. Kaşgarlı Mahmud'un XI. Yüzyıla ait Divanü Lûgat-it Türk adlı eserinde Tepük, Çögen, Top yuvarlaşmak gibi oyun ve oyun kavramlarından bahsedilmektedir (Yıldıran 1997).

Toplumların birbirleriyle etkileşiminin oldukça sınırlı olduğu dönemlerde ayak oyunlarının da birbirlerine ileri derecede benzemesi düşünülemez. Bu nedenle ortak kurallara dayanmayan bu ayak oyunları, farklı coğrafyalarda farklı biçimlerde, farklı anlamlar yüklenerek, farklı adlandırmalar ile oynanmıştır. Örneğin Çin'de oyunun adı 'cuju' iken ayak topunun bazı farklı formları Japonya'da 'kameri', Avustralya'da 'Marn Grook', Roma'da 'Harpastum', Normandiya'da 'La Soule', Floransa'da 'Calcio' adı ile bilinir (Aktükün 2010).

Oyunun belli kurallar çerçevesinde oynanabilmesini sağlamak ve yaralanmaları önlemek için kurallar oluşturmak istenmiştir.

26 Ekim 1863'te Londra'da bazı okulların katılımıyla Football Association (FA) adı altında bir federasyon kurulmuştur (FA günümüzde İngiltere futbolunun yönetim birimidir, yani İngiltere'nin Futbol Federasyonudur) (Wahl 2005).

1863'te FA 'in kuruluşundan sonra gerçekleştirilen toplantılarda kurallar resmiyete dökülmüş ve geniş kapsamda uzlaşma sağlanmıştır (Goldblatt 2008).

Yakın tarihte ise İngilizler futbolun tüm dünyaya yayılmasında büyük pay sahibidirler.

2.2.2 Dünyadaki Gelişimi

Futbol, günümüzde spor olmanın ötesinde endüstriyel alanda da fazlasıyla faaliyet göstermektedir. Çok büyük yatırımların yapıldığı futbol endüstrisi için seyircilerin takımlarını izleyebileceği ve insanların günlük yaşantılarındaki problemlerden uzaklaşıp takımlarını destekleyebilecekleri devasa stadyumlar inşa edilmiş ve yüzyıllar önce inşa edilen antik tiyatrolar ve gladyatörlerin çarpıştığı arenaların yerlerini almıştır.

19. yüzyılın başlangıcına kadar futbolda çok bir değişiklik olmadı. 19. Yüzyıldan sonra oyunda ciddi anlamda değişiklikler yapılmaya başlandı. Eğitim otoriteleri, sporun sadakat, fedakârlık, iş birliği, rekabet ve ekip ruhuna saygı gibi güzel niteliklerinin olduğunu da gözlemlediler ve bu yüzden okul müfredatlarında yer alması gerektiği düşünüldü.

İngiltere’de XVII. yüzyılda gerek halk gerekse soylular arasında ilgi gören futbol, Britanya adalarında hızla yayılırken, XIX. yüzyıla kadar çeşitli olgunlaşma aşamalarından geçerek bugünkü halini almıştır. Dünya futbolunun üst yönetimi olan, Federation Internationale de Football Association (FIFA) 21 Mayıs 1904 yılında ulusal federasyon Paris’te kurulmuştur (Tercüman Gazetesi 1981).

FIFA üyesi olan Avrupa ülkelerinin Futbol Federasyonlarında görev yapan bazı kişiler 1950’li yıllarda, Avrupa Futbol Birliğini (U.E.F.A) kurmayı planlamışlardır. Bu kişilerin başında, İtalya Futbol Federasyonu eski genel sekreteri ve başkanı Ottorino Barassi ile Fransa Futbol Federasyonu genel sekreteri Henry Delaunay ve Belçika Futbol Federasyonu başkanı Jose Crahay gelmektedir. Bu kişiler daha sonra İngiltere Futbol Federasyonu başkanı Ernst Thommen, genel sekreteri Sir Stanley Rous ve Alman Futbol Federasyonu başkanı Dr. Peco Bauvvens’in de desteğini sağlayarak UEFA’nın kuruluşu ile ilgili olarak ilk toplantı Zürih’te, aynı yıl ikincisi Helsinki’de, üçüncüsü 1953 yılında Paris’te yapılmıştır. Bu toplantılar neticesinde, Güney Amerika ülkelerinin konfederasyon halinde birleşmeleri örnek alınarak en kısa zamanda UEFA’nın resmen kurulması için diğer Avrupa ülkeleri ile temasa geçmişlerdir. Merkezi İsviçre’nin Bern şehrinde olan UEFA’nın ilk kongresi 2 Mart 1955 tarihinde 29 üye ülkenin katılımıyla Viyana’da yapılmıştır. Yönetim kurulu Danimarkalı Ebbe Schwartz başkanlığında belirlenmiştir (Tercüman Gazetesi 1981).

2.2.3 Türkiye'deki Gelişimi

Futbolun Cumhuriyetin kuruluşundan yüzyıllar önce Orta Asya'da bulunan Türk boyları tarafından oynandığını çeşitli eserlerden elde edilen bilgi, belge ve kalıntılara dayandırabiliriz.

Eski Türklerin "Tepük" oyununu, belirli aralıklarla karşılıklı dikilmiş mızrakların arasından topu, ayakla vurmaya suretiyle geçirerek sayı kazanma esasına göre oynadıkları bilinmektedir. "Tepük"ün, Orta Asya'da yaşayan Türk boylarında yüzlerce yıl oynandığına dair, "Hitay-ı Name" ve "Baybars Tarihi" ile Ayasofya Kütüphanesi'nde 3029 numarada kayıtlı değişik kitaplarda da bilgiler yer almaktadır (TFF 1992).

1899 yılında Reşat Danyal, Futa Hüsnü (Kayaca) ve arkadaşları Kadıköy'de İlk Türk Futbol Takımını kurmuşlardır. Black Stocking Football Club. Bu kulüp adını kırmızı forma altına giyilen siyah çoraplardan almıştır. 1901'de ise tamamen Türk futbolculardan kurulu Kadıköy kulübü kurulmuştur (Yıldız 1979).

1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışıyla beraber Türk futbolu adına çok önemli gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. 1923 yılında ilk spor teşkilatı olan Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı ve Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) kurulmuş, aynı sene içinde TFF'nin FIFA'ya kabul edilmesiyle beraber Türk futbolu dünya futbolu içerisinde yerini alarak 26 Ekim 1923'te ilk milli maç İstanbul'da Romanya'ya karşı yapmıştır (Polat 2003).

Futbol, küreselleşen yapısı ile siyasal, sosyo-kültürel ve ekonomik bir yapıya da sahip olmuştur. Bu bağlamda toplum yapısında da birçok değişiklik yapan futbol, Türkiye'de çok önemli bir yere sahip olan bir spor haline gelmiştir.

24 Eylül 1951'de Türk futbolu profesyonelleşmiş ve 1954 yılında UEFA'nın kurulmasından sonra Türkiye bir Avrupa ülkesi olarak kabul görmek istemiş ve FIFA tarafından 10 Şubat 1962'de alınan kararla kabul edilmiştir (Babacan 1993).

2.2.4 Futbolcu Olmanın Gerektirdiği Özellikler

Futbolcu olabilmek için futbolun birçok özelliğine uyum gösterilmesi gerekmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır (İnal 1998):

- Atlama, sıçrama ve yön değiştirme gibi anlık değişkenlik gösterebilen hareketlerin yer aldığı bir oyundur.

- Maç boyunca tüketilen enerjinin maç süresine yayılmasının büyük önem taşıdığı bir oyundur.
- Hem toplu oyun hem de topsuz oyunun önemi büyüktür.
- Oyun alanında rakibe sayıca üstünlük sağlanmasının gerektiği bir oyundur.
- Ortak bir amaca yönelik takım arkadaşlarıyla beraber iş birliği içinde ortak davranışlar sergilenmek zorunda olunan bir oyundur.
- Oyuncuların zihinsel becerilerini kullanarak hareketlilik, denge ve esneklik gibi sahip olunan özelliklerin, anlık gelişen durumlara ayak uydurulması gereken bir oyundur.

Bu özelliklerin sporcuların bazı psikolojik ve fizyolojik özelliklere de sahip olmaları gerekir.

Psikolojik Boyutlarıyla Futbol:

Futbolcu olmak için gereken en önemli özelliklerden biri de elit sporcu olabilmektir. Elit sporcular alanında şampiyon olmuş, rekor kırmış, ulusal ve uluslararası müsabakalarda derece yapmış ya da en üst kategoride (lig vb.) yarışan sporculardır.

Elit sporcu ile vasat sporcu ayıran iki model vardır. Birincisi Zihinsel Sağlık Modeli (The Mental Health Model), diğeri ise Aysberg Profili (Iceberg Profile)'dir. Zihinsel Sağlık modelinde elit sporcular, vasat sporculara göre daha pozitif bir zihinsel sağlık modeli gösterirler. Zihinsel Sağlık Modelinin belirlenmesinde üç ölçüm aracı kullanılır (Morgan 1979).

- Spielberger'in Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri
- Eysenck Kişilik Envanteri'nin dışadönüklük-içedönüklük, nevrotiklik-dengelik ölçekleri
- Duygu Durum Profili

Yapılan bazı araştırmalarda, daha iyi olan futbolcuların kişilik profillerinde soyut zekâ daha belirgin olarak saptanmıştır.

Fizyolojik Boyutlarıyla Futbol:

Futbol, birbirinden farklı olarak art arda düzensiz aralıklarla yapılan hareketlerin sporcuların aerobik, anaerobik, kuvvet, güç, koordinasyon, sürat gibi birçok özelliğine etkilediği bilinmektedir (Açıkada vd. 1996).

Futbol oyunu ile ilgili araştırmalarda maç analiz teknikleri kullanılarak oyuncuların hareketleri tespit edilebilmektedir. Kısa süreli maksimal şiddetteki aktiviteler yaklaşık her 5 saniyede bir yapılmakta ve bu aktiviteleri 30-60 saniye süren aerobik dinlenme intervalleri takip etmekte, daha sonra tekrar maksimal şiddette egzersizler uygulanmaktadır. Bu yüksek şiddetli egzersizler aerobik ve anaerobik kapasite gerektirmektedir (Ogashi vd. 1993).

2.3 ANTRENÖR

Kelime anlamı güçlü, kuvvetli, azimli, dayanıklı anlamına gelen “sturdy” kelimesi, bir spor eğitmenine en çok yakışacak kelimelerden biridir. Antrenör; enerjisini, gücünü, azmini, bilgi ve becerilerini sporcusuna en etkili ve kalıcı bir yöntemle aktarabilme yeteneğine sahip olan lider özelliklerine sahip kişidir (Sunay 1998).

Antrenörler, genel anlamda futbolcuların fiziksel, psikolojik ve sosyal kapasitelerinin geliştirilmesine yardımcı olan, bunun için bilimsel antrenman yöntemlerini uygulayan ve bununla ilgili özel eğitim ve öğretimini tamamlayan kişilerdir (Konter 1996).

Başarılı sonuçların alınmasında antrenörün yöneticilik becerileri oldukça önemlidir. Antrenörlükte en önemli özelliklerden biri futbolcuların potansiyellerini ortaya çıkartmaları ve yaptıkları işten keyif almalarını sağlamaktır (Başer 1994).

Antrenör, oyunculara olan tutumunu pozitif davranışlarıyla pekiştirmeyi sağlayarak takım içinde sportif bir atmosfer yaratmalıdır. Oyuncularla arasında arkadaşça bir bağ kurarak, antrenman ve maç analizlerine onları da dahil etmeli, oyuncularının da sorumluluk sahibi olmalarını sağlamaktır (Erdem 2006).

2.3.1 Antrenörün Özellikleri

Antrenör; genel anlamda insanların hayatına yön veren, onları eğiten, yetenek ve donanımlarını geliştiren, kişilerde varolan potansiyel yeteneği ortaya çıkaran bir rehber olarak tanımlanabilir. İlk olarak farklı yetenekte kişileri bir araya getirir, onları antrene eder (Kasap 2006).

Antrenör, gerekli tecrübe ve donanımlarını bilim yoluyla sporcuların başarısı için kullanan, sonrasında da bu bilgileri spor yetenek ve taktiklerle birleştiren ve farklı karakterdeki insanlara uygulatabilen kişi olarak tanımlanır. Aynı zamanda iyi bir organizatör, etkili bir lider, sporcularını motive edebilen, bağımsızlıklarını ve yeterliliklerini kazandıran bir eğitimci olması da gerekmektedir (Charman vd. 2001).

Antrenörde olması bazı özellikleri (Konter 1996);

- Geniş düşünebilme ve anlama yeteneği
- Dış dünyaya bakış ve felsefe
- Şefkat ve sevgiye aidiyet
- Güçlü bir karakter ve kişilik yapısı
- Çevresel faktörlere ayak uydurmak

Takımın iyi yönetilmesi başarıya giden yollardan biridir. Takımın iyi yönetilebilmesi için futbolcularla iyi iletişim kurmak veya futbolcular arasındaki iletişimi sağlamak, kendi oyun felsefesini yansıtmak ve benimsetebilmek antrenörlerde olması gereken özelliklerdir. Bu yüzden antrenörler kendilerini bu bilgiler ışığında donatarak bilimsel yöntemleri de en verimli şekilde kullanmalıdırlar (Erdem 2006).

2.3.2 Antrenörün Görevleri

Bir kulüpte görev alan antrenör, o kulübün futbolcularının ve takımın hedeflerine ulaşabilmesi için takıma liderlik yapar. Bunu yaparken kendi donanımlarını, yeteneklerini ve tecrübelerini kendi oluşturduğu programlarla takımdaki oyunculara yansıtmalıdır. Antrenman planlamaları, uygulamaları, performanslarını gözlemleme, maçlara hazırlama, oyuncuların korunmalarını sağlamak ve onlara danışmanlık yapmak antrenörlerin görevlerindedir.

Antrenörlerin diğer görevleri de şunlardır (Başer 1994):

- Takımdaki oyuncuların birbirine olan güvenini sağlamalıdır.
- Kullanılan kelimeler dikkatli seçilmeli, her sporcunun anlayabileceği bir üslup kullanılmalıdır.
- Uzlaşmaya ve karar verme aşamasında farklı fikirlere açık olmalıdır.

- Futbolcuların performansını arttırmalı ve antrenman programlarını gençlerin yapabileceği seviyede gerçekleştirmelidir.
- Zorluklara karşı gelirken bunu sporculara yansıtmamalı ve asla pes etmemelidir.
- Kararlarını dürüstçe vermelidir.
- Tüm sporculara karşı adil ve eşit olmalıdır.
- Yeniliklere kapalı olmamalıdır.
- Disiplinli olmaya çalışırken aşırıya kaçılmamalıdır.
- Oyuncuları vereceği kararlarla baskı altına sokmamalıdır.
- Oyuncuların performansı düşse dahi onları tehdit etmemelidir (Beckenbauer 1991).

Amerika Birleşik Devletleri Olimpiyat Komitesi, antrenörlerin en önemli görevlerinden birisinin antrenörlerin sporcuları ile iyi etkileşimde olması ve olumlu yönde ilerlemelerine yardımcı olması olarak tanımlanmıştır. Bu iletişimin temel kaynağı da antrenörlerin sporculardan ne istediği ve bu isteklerin gerçekleşmesi için doğru davranışların belirlenmesidir. Bu davranışların belirlenmesinde antrenörün felsefesi, benimsediği etik ilkeler son derece önemlidir (Berber 2000).

2.3.3 Türkiye’de Futbol Antrenörlerinin Aldığı Eğitimler

Türkiye’de futbol antrenörlüğü eğitimi, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenen kurslar ile verilen eğitimlerle ve üniversiteler tarafından verilen antrenörlük eğitimleri ile sağlanmaktadır.

Türkiye Futbol Federasyonunun Düzenlediği Eğitimler (TFF 2016):

- UEFA PRO Lisanslı Antrenör
- UEFA Elit A Lisanslı Antrenör
- UEFA A Lisanslı Antrenör
- UEFA B Lisanslı Antrenör
- TFF A Kaleci Antrenörü TFF B Kaleci Antrenörü
- TFF Teknik Direktör
- TFF A Lisanslı Antrenör
- TFF B Lisanslı Antrenör

- TFF Grassroots C Lisanslı Antrenör
- TFF Grassroots Gönüllü Lideri
- Futsal Antrenörü Plaj Futbolu Antrenörü
- Çocuk Futbolu Antrenörü
- Engelli Futbolu Antrenörü
- Maç ve Performans Analizi Uzmanı
- Atletik Performans (Fitness) Uzmanı
- Oyuncu ve Maç İzleme Uzmanı (Scout)

Üniversiteler Tarafından Verilen Antrenörlük Eğitimleri:

Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu mezunu öğrencilerin sahip olabileceği lisanslar aşağıda sıralanmıştır (TFF 2016):

- Antrenörlük Bölümü Futbol Uzm. Dalı “TFF Grassroots C”
- Antrenörlük Bölümü Diğer Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Rekreasyon Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı
- Spor Yönetimi Bölümü Grassroots Gönüllü Liderlik Lisansı

2.4 EĞİTİM

Temel sosyal kurumlardan biri olan eğitim, genellikle bireyin yaşadığı toplumda becerilerini ve olumlu davranış şekillerini geliştiren bir süreçtir. Bireylerin topluma kazandırılmaları ve bu yüzden sürekliliğin sağlanması adına tüm toplumlarda uygulama biçimi değişse de eğitim kurumlarının var olması gerekmektedir. (Yetim 2000).

Eğitimde dengeyi kurmak ve faydalı bir eğitim için, öncelikle insan ruhuna uygun ve sonrasında da bedeni ve fiziki ortamda karşı karşıya kalınan problemlere yönelik, insanları aydınlatmayı hedef alan bir yol izlenmelidir (Şener 1991).

2.4.1 Spor Eğitimi

Spor, bireyleri topluma hazırlayan etkili ve çekici bir eğitim unsurudur. Spor gençlerin yapıcı, yaratıcı ve üretici olmasını sağladığı için sosyal dayanışma ve kültürel kalkınmaya da büyük bir katkısı olmaktadır. Kişinin toplumda önemli bir yer

edinmesini, iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlar. Spor eğitimi, bireyleri iyi ve nitelikli hale getirip onları gerekli bilgi ve yeteneklerle donatmakla beraber sosyal çevrelerinin hızla değişmesine, toplumun eğitim ve kültür seviyelerini de artırır. Gençlerin her anlamda gelişmesine, büyüme çağındaki çocukların fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan kişiliğinin oluşmasına katkı sağlar. Kişilerin kendilerine olan güvenin artmasında, erken yaşlarda başlanan sporun önemi büyüktür (Aracı 2001).

Spor eğitimi, bireyleri ortak hayatın benzerliklerine yöneltir bu bakımından büyük önem taşımaktadır. Eğitimin amacı bireyleri duyarlı hale getirmektir. Bu yüzden amaç hem bedensel hem de ruhsal gelişmelerini sağlaması, sosyal hayatta hazır ve üretken kılınmasını sağlamaktır (Çaha 1999).

Spor ve eğitim kişilerin sosyalleşmesine katkıda bulunmaktadır. Bireylerin yaşı ne olursa olsun iyi bir eğitim alınması sonucunda toplumdaki suç oranlarının ve olumsuzlukların azalacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla toplumda yaşanan olumlu ve olumsuz ortaya çıkan olayların, eğitim sisteminin kalitesine bağlı olduğunu söyleyebiliriz. Bu yüzden insanın eğitime yaptığı yatırım aslında geleceğine yaptığı bir yatırım olarak düşünülmelidir (Acet 2001).

2.4.2 Futbol Eğitimi

Futbol, popüleritesi sebebiyle çocuklar ve aileleri tarafından spora başlangıçta en çok tercih edilen branşlardan biridir.

Profesyonel seviyede oynandığında, sporculardan beklenen fiziksel yaptırım yüksektir. Futbolcuların başarıları ve performansları birçok faktöre bağlıdır. Futbol, şiddeti yüksek, aralıklı yüklenmelerin olduğu, dayanıklılığı, kısa mesafe koşuları, top becerilerini, koordinasyonu, doğru karar vermeyi ve dengeyi kapsamına alan bir spor dalıdır (Agostini 1994).

Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda futbol eğitiminin önemini daha iyi anlayabiliriz.

Futbol, öğretiminde bilimsel çalışmalar, uzun vadede gençlerin teknik ve taktik anlamda hedefe ulaşmasını sağlayacaktır. Antrenörler ilkokuldan itibaren gençlerin fiziksel, teknik, taktik, zihinsel ve kişilik özelliklerini de geliştirmeye yönelik çalışmalar programlamalıdır. Bu çalışmalar, gençlerin yaratıcılıklarını ortaya koyma ve geliştirmelerine olanak sağlamalıdır.

Çocukların antrenmanlara geç yaşta başlamış olmaları, sonraki her aşamada işlerini daha da çok zorlaştıracaktır. Bu gecikme öğrenmiş olduklarını sağlamlaştırabilmek için özel öğrenme ve performans koşullarına yetersiz zamanı kalmasına sebep olacaktır.

2.4.3 Genç Futbolcular ve Öğrenme

Gelişimin gerçekleşmesi için büyüme ve olgunlaşmasıyla beraber öğrenme sürecinin de olması gerekmektedir. Öğrenme, tekrar ya da yaşantılar sonucunda davranışta meydana gelen kalıcı değişikliklerin olma sürecidir (Cüceloğlu 1991).

Futbol, çocukların öğrenme sürecinde çok etkin rolü olan bir oyun türüdür.

Oyun çocuğun psiko-motor, sosyal ve duygusal gelişimini etkilediği kadar zihinsel gelişimini de etkilemektedir. Çocuğun dünyayı keşfetmesi için gereken bilgileri edinmesine, merak duygusunun giderilmesinde oyunun büyük katkıları vardır. Oyun sayesinde çocuk, mantık kurmayı, seçim yapmayı, neden sonuç ilişkisi yürütmeyi, dikkatini toplamayı, kendini bir amaca yöneltmeyi öğrenmektedir (Pehlivan 2005).

Çocuk, oyun ve sporla beraber sürekli artan yetenekleriyle kendi bedensel ve zihinsel kapasitesini geliştirme olanağı bulmaktadır. Çocuklar buldukları ortamda pasif kaldıklarında oyun ve spora katılarak daha aktif ve sorumluluk içeren roller üstlenebilmektedir (Tiryaki 2000).

Futbol, çok oyunculu ve iş birliğini de içinde barındıran bir oyundur.

Sportif oyunlara takım içinde bir üye olarak katılmak çocukta iş birliği, dayanışma, takım arkadaşlarına ve oyun kurallarına saygılı olma gibi duyguları geliştirmektedir (Güven 2006).

Oyun, çocuk için sadece eğitsel yönden değil, ruh sağlığı açısından ve duygusal ilişkilerin başlatılması için en uygun ortamları hazırlamaktadır. Mutluluk, sevinç, acı, acıma, korku, kaygı, dostluk, düşmanlık, kin, nefret, sevgi, sevme, sevilme, güven duyma, bağımlılık, bağımsızlık, ölüm gibi pek çok duygusal tepkiyi çocuk oyun ile öğrenmektedir (Başaran 1992).

Futbolda öğrenme süreci, doğru tekrarların çoğalmasıyla ilgilidir. Futbol oynamak için ayrılan zaman genç sporcuların futbol gelişimleri için önemlidir. Oyuncuların oyun esnasındaki heyecanları öğrenme düzeylerini de belirler. Oyuncuların yaptıkları

spordan keyif almaları gereklidir ve oyunu tam anlamıyla oynamaya başladıklarında da keyif aldıklarını hissetmeye başlarlar.

Futbolda performansı yalnızca güç, hız, dayanıklılık, esneklik ve koordinasyon gibi parametreler belirlemez. Bu parametreler tek başlarına kişinin futbol oynama kapasitesi hakkında hiçbir şey söyleyemez. En önemli hususlardan biri de anlama yeteneğidir. Antrenmanlar kaslara odaklıdır. Aslında kaslar beynin kölesidir ve sadece beyin öğrenebilir. Eğer sporcu problem çözmenin nedenini biliyorsa, beyin kasları kontrol edebilir. Eğer sporcu belirli durumlarla ilgili fazlasıyla deneyime sahipse karar mekanizması daha hızlı harekete geçecektir.

Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler:

Bir öğrenme durumunda öğrenen, öğrenme, öğrenilen, öğretene ve öğrenme ortamı olmak üzere beş öge bulunur. Bu beş öge, öğrenmeyi etkilemeleri açısından ele alındığında, son iki ögenin öğrenmeyi doğrudan etkilemediği, diğer öğeleri etkileyerek, yani dolaylı öğrenme üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Örneğin, öğretmen öğrenmeyi doğrudan etkilemek yerine, öğrenenin öğrenmeye daha hazır hale gelmesine yardımcı olmak, öğrenme malzemesini daha kolay öğrenilebilecek bir şekle sokmak ve uygun öğrenme stratejisini kullanmak yoluyla öğrenmenin kolayca gerçekleşmesini veya zorlaşmasını sağlayabilir. Benzer bir şekilde, fiziksel ortamın araç-gereç, ısı, ışık ve ses açısından özelliklerini ifade eden öğrenme ortamı da öğreneni öğrenmeye yönlendirmek, çeşitli öğrenme stratejilerinin kullanılmasına uygun olmak ve öğretim araçlarını içermek yoluyla öğrenmeyi kolaylaştırabilmektir. Dolayısıyla, öğrenmeyi etkileyen faktörler olarak öğrenen ile ilgili ve öğrenme malzemesiyle ilgili olmak üzere üç grupta ele alınmaktadır (Bacanlı 2005).

Öğrenmede en önemli faktör çok fazla doğru tekrar yapmaktır. Bununla birlikte eğitimciler oyuncudan daha fazla verim elde edecek doğru futbol metodlarını kullanabilmelidirler.

2.5 ÇOCUK VE GELİŞİM

Gelişim, doğumla başlayan, ölüme kadar süregelen hayatımız boyunca gerçekleşecek olan organizmada gözlenen düzenli ve sürekli değişikliklerdir. Büyüme, olgunlaşma, öğrenme ve yaşantı sonucu kişide gözlemlenebilir nitelik ve nicelik boyutundaki değişiklikleri içerir (Santrock 1996).

Piaget (1962) oyunu bilişsel gelişimin ve olgunlaşma sürecinin temeli olarak değerlendirerek oyun evrelerini üç aşamada incelemiştir: Alıştırma Oyunları: 0-2 yaş dönemini kapsamaktadır. Bu aşamada çocukta zaman, mekân, süreklilik ve korunum algısı bulunmamakta ve bağımsız oynamayı tercih etmektedir. Sembolik Oyunlar: Çocuğun 2-11 yaş arasındaki devresini kapsamaktadır. Bu dönemde alıştırma oyunları farklılaşmakta ve yerlerini başka birinin rolünü üstlenmeye dayalı sembolik oyunlara bırakmaya başlamaktadır. Kurallı Oyunlar: 12 yaş ve sonrasında, bireysel olan sembolik kandırma oyunu artık yerini kuralları olan oyunlara terk etmektedir. Bu dönemde, ben-merkezciliğin azalmasıyla birlikte iş birliğine dayalı oyunlar ön plana çıkmakta, zihinsel ve dil bakımından uzmanlaşmanın başlaması oyuna ait sosyal bakış açısının kurulmasını ve oyun kurallarının anlaşılmasını sağlamaktadır (Barnes 2004).

Piaget (1962), kurallı oyunların önemine değinmekte, mantıklı düşünmenin sadece çocukların nesnelere ilgilenmeleri ile gerçekleşmeyeceğini, diğer çocuklarla oynamaları ile gelişeceğini belirtmektedir. Bu doğrultuda, takım halinde çalışmanın ve birlikte konuşmanın zihinsel gelişim için oldukça önemli olduğunu vurgulamaktadır. Kurallı oyunlardaki kuralların büyük bir çoğunluğu yıllardan beri varolan kurallardır. Çocuk oyun kurallarına uyarken benmerkezci düşünce yapısından kurtulmakta ve oyunun kurallarına ve sosyal normlara uygun davranmaktadır (Özdoğan 1997).

Bu bakımdan dönemin diğer bir özelliğinin de oyunun, artık kolektif bir düzen ve ahlak kuralları içinde denetlenmesi olduğunu söylemek mümkündür (Ormanlıoğlu 1999).

Gelişim, ergenlik dönemi içerisinde olduğundan, kendine has bir takım fiziksel ve ruhsal özelliklere sahiptir. Çünkü ergenlik dönemi, çocukluk, gençlik, yetişkinlik çağları arasında bulunan bireyin duygusal ve fiziksel yönden farklılaştığı önemli bir gelişim bölümüdür. Çocuğun bu dönemde meydana getirdiği davranışlarındaki tutumlar olumlu ve olumsuz olsa dahi ömür boyu kalıcı olabilir. Bu çağ 11-12 yaşlarından 18-20 yaşlarına kadar sürebilir. Ergenlik döneminde, çocuklar hayatları boyunca yaşayacakları en hassas dönemi geçirirler (Binbaşıoğlu 1990).

Bireyin ergenlikte geçirdiği olumlu ve olumsuz psikoloji yoğunluğu, ortaya koyacağı fiziksel performansla doğru orantılıdır. Sporcunun aktif olarak ilgilendiği spor

dalındaki verim, dış ortamda yaşadığı toplumsal ve ailevi sorunları ile spor aktiviteleri sırasında bulunduğu iç ortamdaki çatışmalarla bağlantılıdır. Kişilik gelişiminin hat safhaya çıktığı bu dönem, sporcunun benlik imajı, yaptığı aktivitedeki fiziksel hareketleriyle bağdaşarak belirli oranda tarzını ortaya koyacaktır (Muratlı 1997).

2.6 KAYGI

Kaygı, gelecekte insanı üzebileceği düşünülen, insanı sıkı bir bekleme hali ve güvensizlik duygusuyla beraber heyecan duyma olarak tanımlanır (Öncül 2000).

Kaygı anında kişi kendisini sürekli tetikte tutan ve sanki bir şey olacakmış gibi hissetmesine yol açarak, tedirginlik duymasını sağlar (Nar 2005).

Kaygı, genellikle fark edilmesi ve tanımlanması zor, bazı zamanlarda da kavram kargaşası arasında ihmal edilen, fakat tespiti çok önemli bir durumdur. Kaygı, belli bir anlamda tasa ve şüphe terimleri ile aynı anlama gelebilir, ancak hepsinden farklı bir oluşumdur. Kaygı bu yüzden bazen korku ile de karıştırılmaktadır. Ancak korku nedeni bilinen durumlarda ortaya çıkarken, kaygı, nedeni bilinmeyen anlarda ortaya çıkmaktadır (Biçer 1998).

Kaygı, korkuyla ümidin sık sık yer değiştirdiği bir heyecan hali olarak tanımlanır (Morgan 1981).

İnsanlar test, sınav, muayene, ameliyat, mülakat ve yarışma gibi hayatın günlük rutini içerisinde kendilerini zorlayan çeşitli durumlarla karşılaşabilirler. Bu durumlarda genel bir endişe veya korku yaşamaları gayet normaldir. Çünkü kaygı, dünyadaki birçok stres faktörleriyle ve zorluklarla başa çıkmanın farklı bir yöntemidir. Ancak korku ve endişe durumu günlük hayatta çekilmez bir hale gelirse, uyku düzenini bozarsa ve normalde yapılması gereken şeylerden kaçınılmasına yol açıyorsa ya da normalde verilecek tepkilere kıyasla aşırı bir tepkide bulunuluyorsa kaygı bir sorun olarak kabul edilmektedir.

Kaygı duygusu; davranışımızı etkileyen bir duruma neden olur. Bazen sürekli bir kişilik özelliği (trait anxiety) gibi görülürken, bazen geçici (durumluk) bir ruh durumu (state anxiety) olarak yaşanır (Özbaydar 1983).

Ergenlik dönemi, insanın yaşantısında kaygı düzeyinin en üst seviyeye çıktığı, en karmaşık dönemdir. Gençliğe ilk adımı atmaya başlayan çocuklar bu dönemlerde

duygularında yoğunluk, yalnızlık, özgüven eksikliği, yıpranma, çevreye adapte olamama, aileyle anlaşamama ve kaygı duyma gibi durumlarla karşı karşıya gelebilirler (Kulaksızoğlu 1998).

2.6.1 Kaygı Türleri

Kaygı, durumluk ve sürekli kaygı olmak üzere ikiye ayrılır.

Birbirinden farklı özellikleri barındıran bu iki kaygı türü ilk olarak Cattel ve Scheier'in faktör analizi çalışmaları öne sürülmüş, sonrasında Spielberger ve arkadaşlarının çalışmaları sonucu geliştirdikleri iki Faktörlü Kaygı Kuramının özünü oluşturmuştur (Martens vd. 1990).

- **Durumluk Kaygı**

Kaygının hissedildiği o anda ortaya çıkan kaygı türüdür.

Kişinin içinde bulunduğu stresli olaylardan dolayı hissettiği korkuyla gerilim ve huzursuzluk duygularının ortaya çıkma durumudur (Aral 1997).

- **Sürekli Kaygı**

Belli bir anda ortaya çıkmayan, daha çok sürekli hale gelmiş olan bir kaygı türüdür. Bunu yaşayan insanlar herhangi bir duruma karşı kaygılanabilirler.

Bireyin kaygı yaşantısına olan bağımlılığıdır. Bu durum kişinin içinde bulunduğu durumları sürekli olarak algılaması ya da stres olarak yorumlaması biçiminde ifade edilebilir (Aral 1997).

Sürekli kaygı, bireyin davranışlarında aniden ortaya çıkmaz. Ancak değişik zaman ve şartlarda tespit edilen durumluk kaygı reaksiyonlarının şiddetinden ve sıklığının artması sonucunda gözlemlenebilir (Öner and Le Compte 1998).

2.6.2 Kaygı Nedenleri

Kaygı genelde tek bir nedene bağlı değildir. Birden fazla durumun birleşimi sonucunda ortaya çıkar.

Genetik faktörler ve yetişme tarzı, bilinç altında yatan iç çatışmalar, şartlanma sonucu öğrenilmiş korkular, çeşitli hastalıklar bireyde kaygı nedeni olarak belirtilmektedir (Sheehan 1996).

Bazı kaygı nedenleri olarak şunları da sıralayabiliriz (Cüceloğlu 1991):

- Desteğin çekilmesi: Alışıl gelmiş çevredeki desteğin ortadan kalktığı durumlarda insanlar kaygı duyar.
- Olumsuz bir sonucu beklemek: Olumsuz sonuçların ortaya çıkacağı durumlarda insan kaygı duyar.
- İç çelişki: Birey inandığı ve önem verdiğimiz bir inancı ile yaptığı davranış arasında bir çelişki ortaya çıktığı zaman kaygı türünden bir gerginlik duyar.
- Belirsizlik: Gelecekte ne olacağını bilmemek insanlar için en belli başlı kaygı nedenlerinden biridir.

2.6.3 Kaygı Belirtileri

Beck ve Emery'ye (1985) göre anksiyete durumunda fizyolojik, bilişsel, duygusal ve davranışsal sistem etkilenmektedir.

Bu belirtiler özetlenmeye çalışılacaktır (Beck and Emery 1985):

Bilişsel belirtiler: Zihin bulanık, sisli, şaşkın olabilir; nesnelere belirsiz ve uzak, çevre değişik ve gerçekdışı görülebilir. Konsantrasyon güçlüğü, önemli şeyleri hatırlayamama, kafa karışıklığı, muhakeme yapmada güçlük, dikkat dağınıkları, nesnellüğün kaybı görülebilir. Kontrolünü yitireceği, üstesinden gelemeyeceği, olumsuz değerlendirileceği düşünceleri, korkutucu görsel imajlar, fiziksel yaralanma, ölüm veya zihinsel bozukluk korkusu görülebilmektedir.

Duygusal belirtiler: Korku, sinir, gerginlik, ürkme, tahammülsüzlük, tedirginlik, şaşkınlık, endişe, dehşete düşme, diken üstünde olma gibi belirtiler görülebilmektedir.

Davranışsal belirtiler: Ketlenme, hareketsizlik, kaçma, kaçınma, konuşma bozukluğu, koordinasyon bozukluğu, durul bozukluğu, hızlı nefes alma görülebilmektedir.

Fizyolojik belirtiler: Çarpıntı, kan basıncında artma, nefes almada güçlük, göğüste sıkışma, halsizlik, titremeler, terleme, iştah kaybı, bulantı ve karın ağrısı, kaşınma gibi belirtiler görülebilmektedir.

Kaygı bozuklukları, depresyonun özellikleri ile birlikte sıklıkla görülmektedir. Depresyonun psikolojik özelliklerinde, kaygı bozukluklarında olduğu gibi, düşünce ve inançların bireyin duygusal durumunu etkileyen ya da neden olan temel faktörler

olduğu belirtilmektedir. Bilişsel düzeyler ve düşünce süreçlerinin depresyonda nedensel faktör olduğu ileri sürülmektedir (Beck 1987).

2.6.4 Kaygı ve Spor İlişkisi

Günümüzde fiziksel kapasitenin iyi olması sportif performansı yükseltmek için tek başına yeterli görülmemektedir. Sporcuların psikolojik kapasiteleri fiziksel kapasiteleri kadar önemlidir. Duygusal anlamda zayıf sporcular, her ne kadar fiziksel olarak hazır olsalar da başarıya ulaşamayabilirler. Bu nedenle performansı arttırmak için sporcular psikolojik anlamda da hazır olmalıdırlar. Sporda performansı etkileyen birçok psikolojik neden vardır. Bunlardan biri de kaygıdır.

Her alanda olduğu gibi, kaygı ve türleri, spor alanında da araştırmalara konu olmuştur. Sportif performansta kaygı, sporcuların uyum yeteneklerini, dikkat ve konsantrasyonlarını, koordinasyon ve dengeli, karar verme ve değerlendirmelerini, özgüven ve değerliliklerini, motivasyon ve aktivasyonlarını önemli ölçülerde etkilemektedir. Bu etkiler sporcuların ortaya koyacakları performanslarında ihtiyaç duyacakları kuvvet, sürat, dayanıklılık esneklik, teknik ve taktik özelliklerde de kendisini gösterebilir (Dunn Jgh 2003).

Kaygı, sporcuların karar verme mekanizmalarını olumsuz anlamda etkileyebilir.

Kaygı seviyesi arttıkça sporcu yanlış kararlar vererek ve yeteneklerini sergileyemez hale gelebilirler. Aşırı kaygı durumunda sporcular doğru bildiklerini ve antrenmanlarda tekrarladıkları bazı hareketleri uygulayamama gibi, duygularında değişikliklere yol açıp olumsuz bazı hareketler yapmasını da sağlayabilir (Gümüş 2002).

Özellikle yarışma ve müsabakaya dayalı sporlar, sporcularda rekabetin doğurduğu yarışma kaygısını oluşturmaya başlar.

Yarışma kaygısı yüksek olan sporcuların kendilerini yeterli algılamaları ve kendine güvenleri olumsuz yönde etkilenmektedir (Martens vd. 1990).

Kaygı düzeyi arttıkça sporcular karar vermekte zorlanırlar ve yeteneklerini doğru kullanamazlar. Kendilerini baskı altında hissettiklerinde yanlış tercihlerde bulunabilirler.

Her yarışmasal durumda ve özellikle de üst düzeyde yapılan profesyonel sporlarda dışsal ödüllerin ve cezaların varlığı, sonucun belirsizliği, rakibin güçlülüğu, takımın

veya kişilerin son karşılaşmalarında aldıkları sonuçlar, sonucun sporcular açısından ne derecede önemli görüldüğü ve sporcuların fiziksel, teknik, taktik ve psikolojik kapasitelerini karşılaşılan rakiple ilişkili olarak nasıl algıladıkları, kaygı veya stres durumunu belirleyici olmaktadır (Gümüş 2002).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırmada futbol okullarında eğitim alan gençlerin lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni Alibeyköy Altınordu Futbol Okulu, Esenyurt Trabzonspor Futbol Okulu, Avcılar Futbol Akademi (AFA), Ataköy Çobançeşme Futbol Okulu ve Beylikdüzü Demirspor Futbol okulunda eğitim alan yaşları 10-16 arasındaki gençlerden oluşmaktadır. Örneklemi ise bu futbol okullarından tesadüfi yöntemle seçilmiş 350 ğrenci oluşturmuştur. Anketler incelendikten sonra eksik veya yanlış doldurulan 12 anket değerlendirilmeye alınmayarak toplam 338 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Çalışmaya katılan gönüllülerden demografik özelliklerin belirlenmesi için 12 maddeden oluşan kişisel bilgi formunu, antrenör, eğitim ve tesis kalitesi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi için 14 maddeden oluşan anket formunu ve gençlerin geleceğe bakış eğilimlerini belirlemek için Beck Umutsuzluk leğinden (BU) oluşan 20 soruluk anket formunu doldurmaları istenmiştir.

Beck Umutsuzluk leği (BU):

Beck Umutsuzluk leği, bireylerin geleceğe yönelik olumsuz beklentilerini, tutumlarını veya umutsuzluklarını belirlemek amacıyla Beck, Weissman, Lester ve Trexler (1974) tarafından geliştirilmiş bir lme aracıdır (Savaşır ve şahin 1997).

Beck Umutsuzluk leğinden alınan puanlar aşağıda verildiği gibi sınıflandırılmıştır (Weissman vd. 1974).

- 0-3 puan arası: Minimum kaygı düzeyi
- 4-8 puan arası: Hafif kaygı düzeyi
- 9-14 puan arası: Orta şiddette kaygı düzeyi
- >15 puan: şiddetli kaygı düzeyi

Ölçeğe İlişkin Güvenirlik Analizi

Beck Umutsuzluk leğine ait güvenirlik analizi Cronbach's Alpha katsayısı ile hesaplanmıştır.

Elde edilen değer 0,636 olarak bulunmuştur. Buda ölçeğin yeterli seviyede güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Beck Umutsuzluk Ölçek Puanı

Araştırmaya katılan bireylerin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan Beck Umutsuzluk ölçeğinde ifadelerin cevaplarına 1 ve 0 değerleri verilmiştir. İfadeye verilen cevapların değerleri toplanarak bireyin kaygı düzeyi puanı elde edilmiştir. Ölçekten alınan puan yükseldikçe bireyin kaygı düzeyinin o derecede yüksek olduğu kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Bireylerin Demografik Özellikleri

Anket uygulanan bireylere ilişkin demografik özellikler Tablo 4.1’de özetlenmiştir.

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	N	%	
Yaş Aralığı	10-13	193	57,1
	14-16	145	42,9
Futbol Eğitim Yılı	0-2	133	39,3
	3-4	118	34,9
	5 ve üzeri	87	25,7
Anne Durumu	Sağ	310	91,7
	Ölü	28	8,3
Baba Durumu	Sağ	308	91,1
	Ölü	30	8,9
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul	95	28,1
	Orta Öğretim	145	42,9
	Üniversite	43	12,7
	Y. Lisans	55	16,3
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul	68	20,1
	Orta Öğretim	114	33,7
	Üniversite	81	24,0
	Y. Lisans	75	22,2
Kardeş Sayısı	Yok	140	41,4

	1	86	25,4
	2	65	19,2
	3 ve üzeri	47	13,9
Ailede sizden başka	Evet	165	48,8
sporla uğraşan var mı?	Hayır	173	51,2
Problemlerinizi daha çok	Antrenör	37	10,9
kiminle paylaşırsınız?	Arkadaşım	96	28,4
	Ailemle	119	35,2
	Öğretmenimle	50	14,8
	Hiç Kimseyle Paylaşmam	36	10,7
Örnek aldığınız futbolcu var mı?	Evet	222	65,7
	Hayır	116	34,3
Antrenörlerinizden gereken ilgi ve alakayı görüyor musunuz?	Evet	240	71,0
	Hayır	49	14,5
	Kısmen	49	14,5
Size gelecekte en önemli olan şey nedir?	Profesyonel futbolcu olabilmek	141	41,7
	Sağlıklı olmak	104	30,8
	İyi bir eğitim almış olmak	47	13,9
	Mesleki beceri sahibi olmak	46	13,6

Tablo 4.1 incelendiğinde katılımcıların 193'ünün (yüzde 57,1) 10-13 yaş aralığında, 145'inin (yüzde 42,9) 14-16 yaş aralığında bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların 133'ü (yüzde 39,3) 0-2 yıldır, 118'i (yüzde 34,9) 3-4 yıldır, 87'si (yüzde 25,7) 5 yıldan fazla futbol eğitimi aldığı görülmektedir. Annesi sağ olanların sayısı 310 (yüzde 91,7), vefat etmiş olanların sayısı 28'dir (yüzde 8,3). Babası sağ olanların

sayısı ise 308 (yüzde 91,1), vefat etmiş olanların sayısı 30'dur (yüzde 8,9). Annesi ilkokul mezunu olanların sayısı 95 (yüzde 28,1), orta öğretim mezunu olanların sayısı 145 (yüzde 42,9), yüksek lisans mezunu olanların sayısı 55 (yüzde 16,3), üniversite mezunu olanların sayısı ise 43'tür (yüzde 12,7). Babası ilkokul mezunu olanların sayısı 68 (yüzde 20,1), orta öğretim mezunu olanların sayısı 114 (yüzde 33,7), lise mezunu olanların sayısı 75 (yüzde 22,2), üniversite mezunu olanların sayısı ise 81'dir (yüzde 24). Kardeşi olmayanların sayısı 140 (yüzde 41,4), tek kardeşi olanların sayısı 86 (yüzde 25,4), 2 kardeşi olanların sayısı 65 (yüzde 19,2), 3 veya daha fazla kardeşi olanların sayısı ise 47'dir (yüzde 13,9).

Ailenizde sizden başka sporla uğraşan var mı? Sorusuna evet diyenlerin sayısı 165 (yüzde 48,8), hayır diyenlerin sayısı 173'dür (yüzde 51,2). Problemlerinizi daha çok antrenör diyenlerin sayısı 37 (yüzde 10,9), Arkadaşım ile diyenlerin sayısı 96 (yüzde 28,4), Ailemle diyenlerin sayısı 119 (yüzde 35,2), Öğretmenimle diyenlerin sayısı 50 (yüzde 14,8), hiç kimseyle paylaşmam diyenlerin sayısı ise 36 (yüzde 10,7)'dir. Yüzde 65,7'si örnek aldığı bir futbolcu olduğunu, yüzde 34,3'ü olmadığını söylemiştir. Yüzde 71'i antrenörlerden gereken ilgi ve alakayı gördüğünü, yüzde 29'u görmediğini söylemiştir. Yüzde 41,7'si gelecekte en önemli olan şeyin profesyonel futbolcu olabilmek olduğunu, yüzde 30,8'i sağlık olmayı, yüzde 13,9'u iyi bir eğitim öğretim almış olmayı ve yüzde 13,6'sı mesleki beceri sahibi olmayı göstermiştir.

Beck Umutsuzluk Ölçeğine Ait Bulgular

Ölçeğe İlişkin Güvenirlilik Analizi

Beck Umutsuzluk ölçeğine ait güvenirlilik analizi Cronbach's Alpha katsayısı ile hesaplanmıştır.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,604	20

Elde edilen değer 0,636 olarak bulunmuştur. Buda ölçeğin yeterli seviyede güvenirliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Beck Umutsuzluk Ölçek Puanı

Araştırmaya katılan bireylerin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan Beck Umutsuzluk ölçeğinde ifadelerin cevaplarına 1 ve 0 değerleri verilmiştir. İfadeye verilen cevapların değerleri toplanarak bireyin kaygı düzeyi puanı elde edilmiştir. Ölçekten alınan puan yükseldikçe bireyin kaygı düzeyinin o derecede yüksek olduğu kabul edilmiştir. Katılımcıların ölçekten aldığı puan değerlerinin frekans dağılımı Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Kaygı Düzeyi Puanlarının Frekans Dağılımı

Kaygı puanı	Frekans (n)	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde
4,00	1	,3	,3
5,00	10	3,0	3,3
6,00	16	4,7	8,0
7,00	25	7,4	15,4
8,00	38	11,2	26,6
9,00	55	16,3	42,9
10,00	61	18,0	60,9
11,00	51	15,1	76,0
12,00	48	14,2	90,2
13,00	16	4,7	95,0
14,00	10	3,0	97,9
15,00	3	,9	98,8
16,00	3	,9	99,7
17,00	1	,3	100,0
Total	338	100,0	

Tablo 4.2 incelendiğinde en çok 10 puan alan bireyler, en az ise 17 puan ve 4 puan alan birey gözlemlenmiştir. Beck Umutsuzluk ölçeğinden alınan puanlar aşağıda verildiği gibi sınıflandırılmıştır (Weissman vd. 1974).

- 0-3 puan arası: Minimum kaygı düzeyi
- 4-8 puan arası: Hafif kaygı düzeyi
- 9-14 puan arası: Orta şiddette kaygı düzeyi
- >15 puan: Şiddetli kaygı düzeyi

Bu puan aralıklarına göre sınıflandırılma yapıldığında örnekleme kaygı düzeylerindeki dağılım Tablo 4.2'deki gibidir.

Tablo 4.3. Kaygı Düzeyi Gruplarının Frekans Dağılımı

Puan Grupları	Frekans (n)	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0,00	0,00
Hafif Kaygı Düzeyi	90	26,63	26,63
Orta Kaygı Düzeyi	241	71,30	97,93
Şiddetli Kaygı Düzeyi	7	2,07	100
Toplam	338	100,0	

Tablo 4.3 incelendiğinde minimum kaygı düzeyi için 0 (yüzde 0,00), hafif kaygı düzeyi için 90 (yüzde 26,63), orta kaygı düzeyi için 241 (yüzde 71,3) ve şiddetli kaygı düzeyi için 7 (yüzde 2,07) kişi belirlenmiştir.

Ölçeğe İlişkin Normal Dağılım Testi

Veri setine parametrik testlerin uygulanabilmesinin ön koşulu olarak, verilerin normal dağılıma uygun olması gerekmektedir. Bu koşulun sağlanması adına BUÖ puanlarına yaygın kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Tablo 4.4. Beck Umutsuzluk Ölçeği Puanlarına İlişkin Kolmogorov-Smirnova Testi Sonuçları

	İstatistik	P
Beck Umutsuzluk Ölçeği	,097	,000

Tablo 4.4 incelendiğinde Kolmogorov Smirnov testine göre verilerin normal dağılıma uymadığı gözlemlenmiştir ($P < ,05$). Ancak bu sonuca göre verilerin normal dağılıma uygun olmadığını söylemek yanlış olur, sosyal bilimler alanında verilerin normal dağılıma uygunluk göstermemesi sık karşılaşılan bir durumdur. Bu yüzden verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin de incelenerek normal dağılım hakkında tespitte bulunmak daha sağlıklı sonuçlar vermektedir.

Tablo 4.5. Beck Umutsuzluk Ölçeğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

		İstatistik	Standart Hata
Beck Umutsuzluk Ölçeği	Çarpıklık	0,036	,133
	Basıklık	0,016	,265

Tablo 4.5'te çarpıklık ve basıklık değerler incelendiğinde +1,5 ve -1,5 aralığında bulunduğu tespit edilmiştir. Değerlerin +1,5 ve -1,5 aralığında bulunması verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (Tabachnick ve Fidell 2013).

Yaş Grubuna Göre Kaygı Düzeyleri

Belirli yaş grubundan kaç kişinin hangi kaygı düzeyine sahip olduğu Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 4.6. Yaş Gruplarına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	10-13 Yaş Grubu	Yaş 14-16 Yaş Grubu	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	56	34	90
Orta Kaygı Düzeyi	133	108	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	4	3	7
Toplam	193	145	338

Tablo 4.6'de 10-13 yaş grubunda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 56, orta kaygı düzeyine sahip 133, şiddetli kaygı düzeyine sahip 4 bireyin bulunduğu görülmektedir. 14-16 yaş grubunda ise minimum kaygı düzeyine

sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 34, orta kaygı düzeyine sahip 108 bireyin bulunduğu ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 bireyin bulunduğu görülmektedir.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin yaş aralığına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusuna yanıt bulmak için Beck Umutsuzluk Ölçeğinden alınan puanlar ifade sayısına bölünerek elde edilen değere, yaş grubu değişkenine göre t testi uygulanmıştır.

Tablo 4.7. Yaş Gruplarına Göre Kaygı Düzeyi Puanlarına Uygulanan T Testi

Yaş grubu	N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
10-13	193	9,76	2,31	-,815	0,416
14-16	145	9,96	2,22		

Tablo 4.7 incelendiğinde yaş grupları ile kaygı düzeyi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($P > ,05$).

Futbol Eğitim Yılına Göre Kaygı Düzeyleri

Katılımcıların futbol eğitimi aldığı yıl ile kaygı düzeylerinin karşılaştırılması Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. Futbol Eğitim Yılına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	0-2 yıl deneyim	3-4 yıl deneyim	5 yıl ve üzeri deneyim	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	39	32	19	90
Orta Kaygı Düzeyi	93	81	67	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	1	5	1	7
Toplam	133	118	87	338

Tablo 4.8’de 0-2 yıl deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 39, orta kaygı düzeyine sahip 93, şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. 3-4 yıl deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 32, orta kaygı düzeyi 81 ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 5 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. 5 yıl ve üzeri deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyi 19, orta kaygı düzeyi 67 ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kaç yıldır futbol eğitim aldıklarına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için, ifade sayısına bölünen puanlara futbol eğitim yılı değişkenine göre varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Varyans analizinin ön koşulu olarak gruplar arası varyansın homojenliğinin incelenmesi gerekmektedir. Bunun için varyans analizinden önce Levene İstatistiğine bakılacaktır.

Tablo 4.9. Futbol Eğitim Yılına Göre Levene İstatistiği

Levene İstatistiği	P
2,748	,065

Tablo 4.9’da futbol eğitim yılı değişkenine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P=0,065>,05$). Varyans analizinin anlamlı çıkması durumunda yapılacak Post Hoc analizleri bu bilgi göz önünde bulundurularak uygulanacaktır.

Tablo 4.10. Futbol Eğitim Yılına Göre Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma		Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
0-2 yıl	133	9,6767	2,21752	Gruplar arası	10,215	5,108	0,986	,374
3-4 yıl	118	10,0763	2,46048					
5 yıl ve üzeri	87	9,8046	2,09562	Grup içi	1735,089	5,179		
Toplam	338	9,8491	2,27573		1745,305			

Tablo 4.10 incelendiğinde futbol eğitim yılına göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,374>,05$).

Anne durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

Annenin sağ/ölü durumuna göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11. Anne Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Anne Sağ	Anne Ölü	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	82	8	90
Orta Kaygı Düzeyi	217	20	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	7	0	7
Toplam	306	28	338

Tablo 4.11’de annesi sağ olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 82, orta kaygı düzeyine sahip 217, şiddetli kaygı düzeyine sahip 7 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Annesi ölü olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 8, orta kaygı düzeyine sahip 20, şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.12. Anne Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi

Anne Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Sağ	310	9,60	2,09655	-,582	0,561
Ölü	28	9,86	2,30287		

Tablo 4.12 incelendiğinde anne durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,561>,05$).

Baba durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

Babanın sağ/özü durumuna göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.13'de verilmiştir.

Tablo 4.13. Baba Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Baba Sağ	Baba Ölü	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	83	7	90
Orta Kaygı Düzeyi	218	23	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	7	0	7
Toplam	308	30	338

Tablo 4.13'de babası sağ olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 83, orta kaygı düzeyine sahip 218, şiddetli kaygı düzeyine sahip 7 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Babası ölü olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 7, orta kaygı düzeyine sahip 23, şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.14. Baba Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi

Baba Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Sağ	308	9,88	2,31254	-,880	0,380
Ölü	30	9,50	1,85231		

Tablo 4.14 incelendiğinde baba durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,380>,05$).

Anne Eğitim Düzeyine Göre Kaygı Düzeyleri

Annenin eğitim seviyesine göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.15’de verilmiştir.

Tablo 4.15. Anne Eğitim Düzeyine Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	İlkokul	Orta Öğretim	Üniversite	Y. Lisans	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	26	41	14	9	90
Orta Kaygı Düzeyi	67	100	40	34	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	2	4	1	0	7
Toplam	95	145	55	43	338

Tablo 4.15’de ilk okul mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 26, orta kaygı düzeyine sahip 67, şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Orta öğretim mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 41, orta kaygı düzeyine sahip 100 birey ve şiddetli kaygı düzeyine 4 birey bulunduğu gözlenmiştir. Üniversite mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı

düzeyine sahip 14, orta kaygı düzeyine sahip 40 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 birey bulunduğu gözlemlenmiştir. Yüksek lisans mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 9, orta kaygı düzeyine sahip 34 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 birey bulunduğu gözlemlenmiştir.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin anne eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için ifade sayısına bölünen puanlara anne eğitim düzeyi değişkenine göre varyans analizi uygulanmıştır.

Tablo 4.16. Anne Eğitim Düzeyine Göre Levene Testi

Levene İstatistiği	P
0,928	,427

Tablo 4.16’da anne eğitim düzeyine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P > ,05$).

Tablo 4.17. Anne Eğitim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
İlkokul	95	9,8211	2,08326	0,529	0,176	0,34	0,992
Orta Öğretim	145	9,8276	2,35214				
Üniversite	55	9,9273	2,52289	1744,775	5,224		
Y.Lisans	43	9,8837	2,16255				
Toplam	338	9,8491	2,27573	1744,775			

Tablo 4.17 incelendiğinde anne eğitim düzeyine göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,992 > ,05$).

Baba Eğitim Durumuna Göre Kaygı Düzeyleri

Babanın eğitim seviyesine göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.18’te verilmiştir.

Tablo 4.18. Baba Eğitim Düzeyine Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	İlkokul	Orta Öğretim	Üniversite	Y. Lisans	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	20	34	17	19	90
Orta Kaygı Düzeyi	46	77	58	60	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	2	3	0	2	7
Toplam	68	114	75	81	338

Tablo 4.18’de ilkokul mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 20, orta kaygı düzeyine sahip 46 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 birey bulunmaktadır. Orta öğretim mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 34, orta kaygı düzeyine sahip 77 ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 kişi bulunmaktadır. Üniversite mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 17, orta kaygı düzeyine sahip 58 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 kişi bulunmaktadır. Yüksek lisans mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 19, orta kaygı düzeyine sahip 60 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 birey bulunmaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin baba eğitim düzeyine göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için ifade sayısına bölünen puanlara baba eğitim düzeyi değişkenine göre varyans analizi uygulanmıştır.

Tablo 4.19. Baba Eğitim Düzeyine Göre Levene Testi

Levene İstatistiği	P
0,355	,785

Tablo 4.19’da baba eğitim düzeyine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P < ,05$).

Tablo 4.20. Baba Eğitim Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
İlkokul	68	9,8824	2,38484	15,741	5,247	1,013	0,387
Orta	114	9,6667	2,27983				
Öğretim							
Üniversite	75	10,2267	2,22743	1729,564	5,247		
Y.Lisans	81	9,7284	2,21930				
Toplam	338	9,8491	2,27573	1729,564			

Tablo 4.20 incelendiğinde baba eğitim düzeyine göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P > ,05$).

Kardeş Sayısına Göre Kaygı Düzeyleri

Bireyin kardeş sayısına göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.21’de verilmiştir.

Tablo 4.21. Kardeş Sayısına Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Yok	1	2	3 ve Üzeri	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	44	23	10	13	90
Orta Kaygı Düzeyi	95	60	53	33	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	1	3	2	1	7
Toplam	140	86	65	47	338

Tablo 4.21’de kardeşi olmayanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 44, orta kaygı düzeyine sahip 95, şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır. Tek kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 23, orta kaygı düzeyine sahip 60 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 kişi bulunmaktadır. İki kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 10, orta kaygı düzeyine sahip 53 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunmaktadır. Üç ve daha fazla kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 13, orta kaygı düzeyine sahip 33 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kardeş sayısına göre lisanslı o futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için varyans analizi uygulanmıştır.

Tablo 4.22. Kardeş Sayısına Göre Levene Testi

Levene İstatistiği	P
0,220	,882

Tablo 4.22’de kardeş sayısına göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P > ,05$).

Tablo 4.23. Kardeş Sayısına Göre Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma		Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Yok	86	10,0465	2,43459	Gruplar arası	42,730	14,243	2,794	0,040
1	65	10,4308	2,20772					
2	47	9,7021	2,23524					
3 ve üzeri	140	9,5071	2,17407	Grup içi	1702,575	5,098		
Toplam	338	9,8491	2,27573		1745,305			

Tablo 4.23 incelendiğinde kardeş sayısına göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu söylenebilir ($P < ,05$). Varyans analizi anlamlı olduğuna göre bu farkın hangi gruplar arasında olduğu incelenecektir. Bunun için Post Hoc analizleri uygulanacaktır. Kardeş sayısı gruplarında örneklem büyüklükleri eşit olmadığı için Post Hoc analizlerinden Gabriel testi uygulanacaktır.

Tablo 4.24. Kardeş Sayısına İlişkin Gabriel Testi

Kardeş Sayısı	Kardeş Sayısı	Ort. Farkı	Standart Hata	P
Yok	1	-,53937	,30933	,392
	2	-,92363	,33887	,035
	3 ve Üzeri	-,19498	,38062	,996
1	2	-,38426	,37108	,881
	3 ve Üzeri	,34438	,40955	,951
	Yok	,53937	,30933	,392
2	1	,38426	,37108	,881
	3 ve Üzeri	,72864	,43230	,437
	Yok	,92363	,33887	,035
3 ve Üzeri	1	-,34438	,40955	,951
	2	-,72864	,43230	,437
	Yok	,19498	,38062	,996

Tablo 4.24 incelendiğinde kardeşi olmayan bireyler ile 2 kardeşi olan bireyler arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($P < ,05$).

Ailede başka spor yapana göre anlamlı bir fark var mıdır?

Ailede başka spor yapana göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.25’de verilmiştir.

Tablo 4.25. Ailede Başka Spor Yapana Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Evet	Hayır	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	47	43	90
Orta Kaygı Düzeyi	113	128	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	5	2	7
Toplam	165	173	338

Tablo 4.25’de ailede başka spor yapanların minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 47, orta kaygı düzeyine sahip 113, şiddetli kaygı düzeyine sahip 5 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Ailede başka spor yapmayanların minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 43, orta kaygı düzeyine sahip 128, şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.26. Ailede Başka Spor Yapana Göre Kaygı Düzeyi Analizi

Anne Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Evet	165	9,8727	2,40214	0,186	0,853
Hayır	173	9,8266	2,15503		

Tablo 4.26 incelendiğinde ailede başka spor yapana göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,853>,05$).

Problem Paylaşma Durumuna Göre Kaygı Düzeyleri

Problem paylaşma durumuna göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.27’te verilmiştir.

Tablo 4.27. Problem Paylaşma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Antrenör	Arkadaş	Aile	Öğretmen	Hiçkimse	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	12	25	35	11	7	90
Orta Kaygı Düzeyi	24	71	81	37	28	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	1	0	3	2	1	7
Toplam	37	96	119	50	36	338

Tablo 4.27’de antrenör ile problem paylaşanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 12, orta kaygı düzeyine sahip 24, şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır. Arkadaş ile problem paylaşanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 25, orta kaygı düzeyine sahip 71 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 kişi bulunmaktadır. Aile ile problem paylaşanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 35, orta kaygı düzeyine sahip 81 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 kişi bulunmaktadır. Öğretmen ile problem paylaşanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 11, orta kaygı düzeyine sahip 37 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunmaktadır. Hiç kimse ile problem paylaşmayanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 7, orta kaygı düzeyine sahip 28 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin problem paylaşma durumuna lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için varyans analizi uygulanmıştır.

Tablo 4.28. Problem Paylaşma Durumuna Göre Levene Testi

Levene İstatistiği	P
0,138	,968

Tablo 4.28’de problem paylaşma durumuna göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P >,05$).

Tablo 4.29. Problem Paylaşma Durumuna Göre Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma		Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Antrenör	37	9,7297	2,37637	Gruplar arası	2,324	0,581	0,111	0,979
Arkadaşım	96	9,8750	2,27689					
Ailemle	119	9,8235	2,18488	Grup içi	1742,980	5,234	0,111	0,979
Öğretmenimle	50	9,8000	2,44949					
Hiç Kimseyle	36	10,0556	2,32925					
Toplam	338	9,8491	2,27573					

Tablo 4.29 incelendiğinde problem paylaşma durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir ($P=0,979<,05$).

Sporcu Örnek Alma Durumuna göre anlamlı bir fark var mıdır?

Sporcu Örnek Alma Durumuna göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.30’da verilmiştir.

Tablo 4.30. Sporcu Örnek Alma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Evet	Hayır	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	58	32	90
Orta Kaygı Düzeyi	159	82	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	5	2	7
Toplam	222	116	338

Tablo 4.30’de örnek aldığı sporcu olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 58, orta kaygı düzeyine sahip 159, şiddetli kaygı düzeyine sahip 5 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Örnek aldığı sporcu olmayanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 32, orta kaygı düzeyine sahip 82, şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4.31. Sporcu Örnek Alma Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Analizi

Anne Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Evet	222	9,9595	2,34244	1,234	0,218
Hayır	116	9,6379	2,13622		

Tablo 4.31 incelendiğinde sporcu Örnek Alma Durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,853>,05$).

Antrenörden İlgili Durumuna Göre Kaygı Düzeyleri

Antrenörden İlgili durumuna göre kaygı düzeyi grupları dağılımları Tablo 4.32’te verilmiştir.

Tablo 4.32. Antrenörden İlgi Durumuna Göre Kaygı Düzeyi Grupları Dağılımı

	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Minimum Kaygı Düzeyi	0	0	0	0
Hafif Kaygı Düzeyi	65	12	13	90
Orta Kaygı Düzeyi	170	35	36	241
Şiddetli Kaygı Düzeyi	5	2	0	7
Toplam	240	49	49	338

Tablo 4.32’de antrenörde ilgi görenlerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 65, orta kaygı düzeyine sahip 170, şiddetli kaygı düzeyine sahip 5 kişi bulunmaktadır. Antrenörde ilgi görmeyenlerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 12, orta kaygı düzeyine sahip 35 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunmaktadır. Antrenörden kısmen ilgi görenlerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 13, orta kaygı düzeyine sahip 36 birey ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 0 kişi bulunmaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin antrenörden İlgi durumuna göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için varyans analizi uygulanmıştır.

Tablo 4.33. Antrenörden İlgi durumuna Göre Levene Testi

Levene İstatistiği	P
0,164	,849

Tablo 4.33’de antrenörden ilgi durumuna göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P > ,05$).

Tablo 4.34. Antrenörden İlgil Durumuna G6re Varyans Analizi Sonuçları

	N	Ortalama	Std. Sapma		Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	P
Evet	240	9,8750	2,31083	Gruplar arası	0,565	0,282		
Hayır	49	9,7959	2,30922	Grup	1744,740	5,208	0,054	0,947
Kısmen	49	9,7755	2,10422	içi	1745,305			
Total	338	9,8491	2,27573					

Tablo 4.34 incelendiğinde antren6rden ilgi durumuna g6re kaygı d6zeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı s6ylenebilir ($P=0,947<,05$).

Antren6r ve Eğitim Anketinin Değerlendirilmesi

Katılımcıların antren6r ve eğitimleri ile ilgili memnuniyetlerinin değerlendirilmesine y6nelik ifadelere katılma dereceleri sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri yanıtlar bu başlık altında incelenecektir.

Tablo 4.35. Antrenmanlar D6nem Başındaki Beklentimi Karşılamaktadır

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	31	9,2
Katılmıyorum	25	7,4
Kararsızım	34	10,1
Katılıyorum	96	28,4
Kesinlikle katılıyorum	152	45,0
Toplam	338	100,0

Tablo 4.35’de g6r6ld6ėu gibi katılımcıların 31’i (y6zde 9,2) kesinlikle katılmıyorum, 25’i (y6zde 7,4) katılmıyorum, 34’u (y6zde 10,1) kararsızım, 96’sı (y6zde 28,4) katılıyorum, 152’si (y6zde 45) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (y6zde 73,4’u) antrenmanların d6nem başındaki beklentilerini karşıladığını belirtmiştir.

Tablo 4.36. Antrenmanlar Sportif Anlamda Kaliteli Geçmektedir

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	24	7,1
Katılmıyorum	26	7,7
Kararsızım	18	5,3
Katılıyorum	54	16,0
Kesinlikle katılıyorum	216	63,9
Toplam	338	100,0

Tablo 4.36’da görüldüğü gibi katılımcıların 24’ü (yüzde 7,1) kesinlikle katılmıyorum, 26’sı (yüzde 7,7) katılmıyorum, 18’i (yüzde 5,3) kararsızım, 54’ü (yüzde 16) katılıyorum, 216’sı (yüzde 63,9) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 79.9) antrenmanların sportif anlamda kaliteli geçtiğini düşünmektedir.

Tablo 4.37. Antrenmanların İçeriğinin Çeşitliliği Yeterlidir

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	10	3,0
Katılmıyorum	34	10,1
Kararsızım	42	12,4
Katılıyorum	60	17,8
Kesinlikle katılıyorum	192	56,8
Toplam	338	100,0

Tablo 4.37’de görüldüğü gibi katılımcıların 10’u (yüzde 3) kesinlikle katılmıyorum, 34’ü (yüzde 10,1) katılmıyorum, 42’si (yüzde 12,4) kararsızım, 60’ı (yüzde 17,8) katılıyorum, 192’si (yüzde 56,8) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 74.6) antrenmanların içerik çeşitliliğini yeterli bulmaktadır.

Tablo 4.38. Antrenörün Konu Bilgisi Yeterlidir

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	10	3,0
Katılmıyorum	22	6,5
Kararsızım	40	11,8
Katılıyorum	54	16,0
Kesinlikle katılıyorum	212	62,7
Toplam	338	100,0

Tablo 4.38’de görüldüğü gibi katılımcıların 10’u (yüzde 3) kesinlikle katılmıyorum, 22’si (yüzde 6,5) katılmıyorum, 40’ı (yüzde 11,8) kararsızım, 54’ü (yüzde 16) katılıyorum, 212’si (yüzde 62,7) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 78.7) antrenörün bilgisini yeterli görmektedir.

Tablo 4.39. Antrenörün Derse Hâkimiyeti Yeterlidir

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,4
Katılmıyorum	22	6,5
Kararsızım	30	8,9
Katılıyorum	50	14,8
Kesinlikle katılıyorum	228	67,5
Toplam	338	100,0

Tablo 4.39’da görüldüğü gibi katılımcıların 8’i (yüzde 2,4) kesinlikle katılmıyorum, 22’si (yüzde 6,5) katılmıyorum, 30’u (yüzde 8,9) kararsızım, 50’si (yüzde 14,8) katılıyorum, 228’i (yüzde 67,5) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 82.3) antrenörün derse hâkimiyetini yeterli bulmaktadır.

Tablo 4.40. Antrenörün İletişim Becerileri Yeterlidir

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	8	2,4
Katılmıyorum	14	4,1
Kararsızım	36	10,7
Katılıyorum	54	16,0
Kesinlikle katılıyorum	226	66,9
Toplam	338	100,0

Tablo 4.40'da görüldüğü gibi katılımcıların 8'i (yüzde 2,4) kesinlikle katılmıyorum, 14'ü (yüzde 4,1) katılmıyorum, 36'sı (yüzde 10,7) kararsızım, 54'ü (yüzde 16) katılıyorum, 226'sı (yüzde 66,9) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 82,9) antrenörün iletişim becerilerini yeterli görmektedir.

Tablo 4.41. Antrenör Oyuncuların Gelişim Göstermesi İçin Çaba Sarf Eder

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	32	9,5
Katılmıyorum	22	6,5
Kararsızım	18	5,3
Katılıyorum	72	21,3
Kesinlikle katılıyorum	194	57,4
Toplam	338	100,0

Tablo 4.41'de görüldüğü gibi katılımcıların 32'si (yüzde 9,5) kesinlikle katılmıyorum, 22'si (yüzde 6,5) katılmıyorum, 18'i (yüzde 5,3) kararsızım, 72'si (yüzde 21,3) katılıyorum, 194'ü (yüzde 57,4) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 78,7) antrenörün oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf ettiğine katılmaktadır.

Tablo 4.42. Antrenörün Güler Yüzlü ve Pozitifliği

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	14	4,1
Katılmıyorum	20	5,9
Kararsızım	24	7,1
Katılıyorum	70	20,7
Kesinlikle katılıyorum	210	62,1
Toplam	338	100,0

Tablo 4.42’de görüldüğü gibi katılımcıların 14’ü (yüzde 4,1) kesinlikle katılmıyorum, 20’si (yüzde 5,9) katılmıyorum, 24’ü (yüzde 7,1) kararsızım, 70’i (yüzde 20,7) katılıyorum, 210’u (yüzde 62,1) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 82.8) antrenörün güler yüzlü ve pozitif olduğunu düşünmektedir.

Antrenman Tesisleri ile ilgili Anketlerin Değerlendirmesi**Tablo 4.43. Antrenman Tesisi/Sahanın Temizliği**

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	26	7,7
Katılmıyorum	24	7,1
Kararsızım	54	16,0
Katılıyorum	116	34,3
Kesinlikle katılıyorum	118	34,9
Toplam	338	100,0

Tablo 4.43’de görüldüğü gibi katılımcıların 26’sı (yüzde 7,7) kesinlikle katılmıyorum, 24’ü (yüzde 7,1) katılmıyorum, 54’ü (yüzde 16) kararsızım, 116’sı (yüzde 34,3) katılıyorum, 118’i (yüzde 34,9) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 69.2) antrenman tesisinin/sahanın genel olarak temiz olduğuna düşünmektedir.

Tablo 4.44. Antrenmanın Yapıldığı Tesisin Aydınlatılmasının Yeterliliği

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	10	3,0
Katılmıyorum	8	2,4
Kararsızım	20	5,9
Katılıyorum	78	23,1
Kesinlikle katılıyorum	222	65,7
Toplam	338	100,0

Tablo 4.44'te görüldüğü gibi katılımcıların 10'u (yüzde 3) kesinlikle katılmıyorum, 8'i (yüzde 2,4) katılmıyorum, 20'si (yüzde 5,9) kararsızım, 78'i (yüzde 23,1) katılıyorum, 222'si (yüzde 65,7) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 88,8) antrenman tesisinin aydınlatılmasını yeterli bulmaktadır.

Tablo 4.45. Antrenman Faaliyetlerinin Yapıldığı Gün ve Saat Sayısının Uygunluğu

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	6	1,8
Katılmıyorum	16	4,7
Kararsızım	42	12,4
Katılıyorum	32	9,5
Kesinlikle katılıyorum	242	71,6
Toplam	338	100,0

Tablo 4.45'te görüldüğü gibi katılımcıların 6'sı (yüzde 1,8) kesinlikle katılmıyorum, 16'sı (yüzde 4,7) katılmıyorum, 42'si (yüzde 12,4) kararsızım, 32'si (yüzde 9,5) katılıyorum, 242'si (yüzde 71,6) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 81,1) antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısını uygun bulmaktadır.

Tablo 4.46. Kullanılan Tesisteki Ekipmanın Antrenman Yapılabilmesi İçin Yeterliliği

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	6	1,8
Katılmıyorum	22	6,5
Kararsızım	32	9,5
Katılıyorum	50	14,8
Kesinlikle katılıyorum	228	67,5
Toplam	338	100,0

Tablo 4.46’da görüldüğü gibi katılımcıların 6’sı (yüzde 1,8) kesinlikle katılmıyorum, 22’si (yüzde 6,5) katılmıyorum, 32’si (yüzde 9,5) kararsızım, 50’si (yüzde 14,8) katılıyorum, 228’i (yüzde 67,5) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (82.3) kullanılan tesisteki ekipmanı antrenman yapılabilmesi için yeterli bulmaktadır.

Tablo 4.47. Kullanılan Tesisin Antrenman Yapılmasına Uygunluğu

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	4	1,2
Katılmıyorum	22	6,5
Kararsızım	36	10,7
Katılıyorum	44	13,0
Kesinlikle katılıyorum	232	68,6
Toplam	338	100,0

Tablo 4.47’de görüldüğü gibi katılımcıların 4’ü (yüzde 1,2) kesinlikle katılmıyorum, 22’si (yüzde 6,5) katılmıyorum, 36’sı (yüzde 10,7) kararsızım, 44’ü (yüzde 13) katılıyorum, 232’si (yüzde 68,6) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 81.6) tesisi antrenman için uygun bulmaktadır.

Tablo 4.48. Antrenman Yapılabilmesi İçin Tesiste Ayrılan Sürenin Yeterliliği

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum	23	6,8
Katılmıyorum	20	5,9
Kararsızım	29	8,6
Katılıyorum	67	19,8
Kesinlikle katılıyorum	199	58,9
Toplam	338	100,0

Tablo 4.48’de görüldüğü gibi katılımcıların 23’ü (yüzde 6,8) kesinlikle katılmıyorum, 20’si (yüzde 5,9) katılmıyorum, 29’u (yüzde 8,6) kararsızım, 67’si (yüzde 19,8) katılıyorum, 199’u (yüzde 58,9) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlası (yüzde 78.7) tesiste ayrılan sürenin antrenman yapılabilmesi için yeterli bulmaktadır.

5. TARTIŞMA SONUÇ

Futbol okullarında eğitim alan ve yaşları 10 ila 16 arasında olan gençlerin lisanslı futbolcu olabilmeleriyle ilgili kaygı düzeylerinin belirlenmesine ilişkin yapılan çalışma tesadüfi yöntemle seçilmiş 350 kişilik bir örneklem grubu ile gerçekleştirilmiştir. Anketler incelendikten sonra eksik veya yanlış doldurulan anketler değerlendirilmeye alınmayarak toplam 338 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Veri setine parametrik testlerin uygulanabilmesinin ön koşulu olarak, verilerin normal dağılıma uygun olması gerekmektedir. Bu koşulun sağlanması adına öncelikle ölçekte yer alan ifadelerin aritmetik ortalamaları alınmış ve daha sonra en yaygın kullanılan normallik testlerinden Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Test sonuçları incelendiğinde Kolmogorov-Smirnov testine göre verilerin normal dağılıma uymadığı gözlemlenmiştir ($P < ,05$). Ancak bu sonuca göre verilerin normal dağılıma uygun olmadığını söylemek yanlış olur, sosyal bilimlerde verilerin normal dağılıma uygunluk göstermemesi sık karşılaşılan bir durumdur. Bu yüzden verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin de incelenerek normal dağılım hakkında tespit bulunmak daha sağlıklı sonuçlar vermektedir.

Çarpıklık ve basıklık değerler incelendiğinde +1,5 ve -1,5 aralığında bulunduğu tespit edilmiştir. Değerlerin +1,5 ve -1,5 aralığında bulunması verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (Tabachnick and Fidell 2013).

Futbol okullarında eğitim alan gençler yaş aralığına göre incelendiğinde; katılımcıların yüzde 57.1'inin 10-13 yaş aralığında olduğu görülmüştür. Yüzde 42.9'unun 14-16 yaş aralığındadır. Yaş gruplarına göre kaygı düzeyi dağılımında 10-13 yaş grubu katılımcıların en fazla orta kaygı düzeyinde kaygı duydukları görülmüştür. Tüm katılımcılar içerisinde şiddetli kaygı düzeyinde 7 kişi bulunmaktadır. Bunların 4'ü katılımcı 10-13 yaş grubunda, 3'ü 14-16 yaş grubu arasında yer almaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin yaş aralığına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?”

sorusuna yanıt bulmak için Beck Umutsuzluk Ölçeğinden alınan puanlar ifade sayısına bölünerek elde edilen değere, yaş grubu değişkenine göre t testi uygulanmıştır.

Yaş grupları ile kaygı düzeyi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($P > ,05$).

Yücel (2003) tekvandocular üzerinde yaptığı çalışmada, sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin düşüklüğünün veya yüksekliğinin çalışma grubunun yaşlarına bağlı olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Adalı (2006) ergen sporcular üzerinde yaptığı çalışmalar sonucu kaygı düzeyinin yükseldiği sonucuna varılmıştır. Ancak elde edilen bu sonuç bizim çalışmamızda ulaştığımız sonuçlardan farklıdır. Bizim çalışmamızda yaş grupları ile kaygı düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Futbol okulunda eğitim alan gençleri kaç yıldır futbol eğitimi aldıklarına göre incelediğimizde; 0-2 yıl deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 39, orta kaygı düzeyine sahip 93, şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu bir bireyin de 10-13 yaş aralığında olduğu bilinmektedir.

3-4 yıl deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 32, orta kaygı düzeyi 81 bireyin bulunduğu ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 5 kişinin bulunduğu gözlemlenmiştir.

5 yıl ve üzeri deneyimli bireylerde minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyi 19, orta kaygı düzeyi 67 bireyin bulunduğu ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişinin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kaç yıldır futbol eğitim aldıklarına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için, ifade sayısına bölünen puanlara futbol eğitim yılı değişkenine göre varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Futbol eğitim yılı değişkenine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir ($P=0,065>,05$). Varyans analizinin anlamlı çıkması durumunda yapılacak Post Hoc analizleri bu bilgi göz önünde bulundurularak uygulanacaktır.

Varyans analizinin ön koşulu olarak gruplar arası varyansın homojenliğinin incelenmesi gerekmektedir. Bunun için varyans analizinden önce Levene İstatistiğine bakılacaktır.

Futbol eğitim yılına göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,374>,05$).

Koç (2004) tarafından yapılan bir çalışmada profesyonel futbolcuların mesleki yaşları arttıkça kaygı düzeylerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Ancak elde edilen bu sonuç bizim çalışmamızda ulaştığımız sonuçlardan farklıdır. Bizim çalışmamızda futbol eğitim yılına göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Erbaş (2005) yapmış olduğu bir çalışmada sporcuları antrenman yaşına göre incelemiş ve antrenman yaşına göre oluşturulan iki grup arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Sporcuların anne ve babalarının sağ olması ile ilgili oranlara bakıldığında sporcuların anne ve babalarının yüzde 91 oranında yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu da çocuğun futbol okuluna başlamasının anne babanın sağ olması ile doğru orantılı bir şekilde arttığını göstermiştir.

Futbol okulunda eğitim alan gençlerin ailelerinin eğitim durumuna bakıldığında annelerin yüzde 42,9'unun, babalarının ise yüzde 33,7'sinin orta öğretim mezunu oldukları görülmüştür. Annelerde üniversite bitirenlerin oranının yüzde 12,7, babalarda ise yüzde 24 oranında olduğu görülmüştür. Futbol okullarının genellikle eğitim düzeyi düşük ebeveynler tarafından tercih edildiği doğrultusunda sonuçlar elde edilmiştir. Bununla birlikte eğitim düzeyleri düşük ebeveynleri olan sporcuların kaygı düzeylerinin de ortalamanın üzerinde olduğu çalışmamız içerisinde elde ettiğimiz kaygı düzeylerinden görülmektedir.

İlkokul mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 26, orta kaygı düzeyine sahip 67, şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 bireyin bulunduğu gözlemlenmiştir. Orta öğretim mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 41, orta kaygı düzeyine sahip 100 birey bulunmuştur ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 4 kişinin bulunduğu gözlemlenmiştir. Üniversite mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 14, orta kaygı düzeyine sahip 40 birey bulunmuştur ve

şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunduğu. Yüksek lisans mezunu annesi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 9, orta kaygı düzeyine sahip 34 birey bulunmuştur ve şiddetli kaygı düzeyine sahip hiç kimse bulunmamıştır.

Anne eğitim düzeyine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir. Anne eğitim düzeyine göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı araştırmada tespit edilmiştir.

İlkokul mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 20, orta kaygı düzeyine sahip 46 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunduğu gözlemlenmektedir. Orta öğretim mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 34, orta kaygı düzeyine sahip 77, şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 kişi bulunmaktadır. Üniversite mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 17, orta kaygı düzeyine sahip 58 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip hiç kimse bulunmamaktadır. Yüksek lisans mezunu babası olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 19, orta kaygı düzeyine sahip 60 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunduğu gözlemlenmektedir.

Baba eğitim düzeyine göre gruplar arası varyansın homojen dağıldığı söylenebilmektedir. Baba eğitim düzeyine göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Akandere ve Bedir (2001)' in yapmış oldukları çalışmada anne ve babanın eğitim seviyesi yükseldikçe kaygı seviyesinin düştüğü sonucuna varılmıştır. Ancak bu elde edilen sonuç bizim çalışmamızda ulaştığımız sonuçlardan farklıdır. Bizim çalışmamızda anne ve babanın eğitim düzeyiyle kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Futbol okullarında eğitim alan gençleri kardeş sayısına göre incelediğimizde; kardeşi olmayan sporcularda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 44, orta kaygı düzeyine sahip 95, şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır. Tek kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 23, orta kaygı düzeyine sahip 60 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 3 kişi bulunmaktadır. İki kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif

kaygı düzeyine sahip 10, orta kaygı düzeyine sahip 53 birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 2 kişi bulunmaktadır. Üç ve daha fazla kardeşi olanlarda minimum kaygı düzeyine sahip 0, hafif kaygı düzeyine sahip 13, orta kaygı düzeyine sahip 33, birey bulunmakta ve şiddetli kaygı düzeyine sahip 1 kişi bulunmaktadır.

Belirlenen alt problemlerden “Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kardeş sayısına göre lisanslı futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?” sorusu için ifade sayısına bölünen puanlara kardeş sayısı değişkenine göre varyans analizi uygulanmıştır.

Kardeş sayısına göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu söylenebilir ($P < ,05$). Varyans analizi anlamlı olduğuna göre bu farkın hangi gruplar arasında olduğu incelenmiştir. Bunun için Post Hoc analizleri uygulanmıştır. Kardeş sayısı gruplarında örneklem büyüklükleri eşit olmadığı için Post Hoc analizlerinden Gabriel testi uygulanmıştır.

Yapılan test sonrasında kardeşi olmayan bireyler ile 2 kardeşi olan bireyler arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Ailede sizden başka sporla uğraşan var mı? sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde ailede başka spor yapana göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,853 > ,05$).

Problemlerinizi daha çok kiminle paylaşırsınız sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde problem paylaşma durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir ($P=0,979 < ,05$).

Örnek aldığımız futbolcu var mı? sorusuna verdikleri cevapları incelendiğinde sporcu Örnek Alma Durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($P=0,853 > ,05$).

Antrenörlerinizden gereken ilgi ve alakayı görüyor musunuz? sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde antrenörden ilgi durumuna göre kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir ($P=0,947 < ,05$).

Antrenmanların dönem başındaki beklentilerini karşılayıp karşılamadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların neredeyse yarısı antrenmanların dönem başındaki beklentilerini karşıladığını belirtmiştir.

Antrenmanlar sportif anlamda kaliteli geçmesi ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yarısından fazlası antrenmanların sportif anlamda kaliteli geçtiğini belirtmiştir.

Antrenmanların içeriğinin çeşitliliğinin yeterli olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yarısından fazlası antrenmanların içerik çeşitliliğini yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Antrenörün konu bilgisi yeterli olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yarısından fazlası antrenörün bilgisini yeterli görmektedir.

Antrenörün derse hâkimiyetinin yeterli olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yarısından fazlası antrenörün derse hâkimiyetini yeterli bulmaktadır.

Antrenörün iletişim becerilerinin yeterli olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yarısından fazlası antrenörün iletişim becerilerini yeterli görmektedir.

Antrenör oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf eder ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde Katılımcıların yüzde 78.7 si antrenörlerin gerekli çabayı gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Antrenörün Güler Yüzlü ve Pozitifliği ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 82.7 si antrenörün güler yüzlü ve pozitif olduğunu ifade etmişlerdir.

Antrenman Tesisi/Sahanın Temizliği ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 69.2 si antrenman tesisinin/sahanın genel olarak temiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Antrenmanın yapıldığı tesisin aydınlatılmasının yeterliliği ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 88.8' inin antrenman tesisinin aydınlatılmasını yeterli bulduğu görülmektedir.

Antrenman Faaliyetlerinin Yapıldığı Gün ve Saat Sayısının Uygunluğu ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 81.1 oranında gün ve saat zamanının yeterli olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Kullanılan tesisteki ekipmanın antrenman yapılabilmesi için yeterliliği ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 82.3 oranında ekipmanın yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Kullanılan tesisin antrenman yapılmasına uygunluğu ile ilgili soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde yüzde 81,6 oranında Tesisin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Antrenman yapılabilmesi için tesiste ayrılan sürenin Yeterliliği yüzde 78,7 oranında Sürenin Yeterli olduğunu belirtmektedirler.

Futbol okullarında eğitim veren kadroların, eğitim programlarının ve tesislerin yeterli olup olmamasının kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

Antrenörlerle ilgili olarak yöneltilen sorulardan elde edilen veriler sonucunda Antrenörlerin verdikleri eğitimlerde gereken ilgi ve alakayı gösterdikleri, iletişim becerilerinin iyi ve oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf ettikleri, antrenörlerin güler yüzlü ve pozitif yaklaştığı, antrenörün konu bilgisinin ve derse hâkimiyetinin yeterli seviyede olduğu, antrenmanların dönem başındaki beklentilerini karşıladığı ve sportif anlamda kaliteli geçtiği, antrenmanların içeriğinin ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmektedir. Elde edilen tüm bu sonuçlar ile futbol okullarında eğitim alan gençlerin kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Tesislerle ilgili olarak yöneltilen sorulardan elde edilen veriler sonucunda

Antrenman tesisinin/sahanın genel olarak temiz olduğu (yüzde 69.2), antrenman tesisinin aydınlatılmasını yeterli bulduğu (yüzde 88.8), antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısının yeterli olduğunu (yüzde 81.1), kullanılan tesisteki ekipmanın antrenman yapılabilmesi için yeterli olduğunu (yüzde 82.3), kullanılan tesisin antrenman yapılmasına uygunluğunun yeterli olduğunu (yüzde 81,6), antrenman yapılabilmesi için tesiste ayrılan sürenin yeterli olduğunu (yüzde 78,7) belirtmektedirler.

Çalışmamızın problem cümlesi olarak belirlenen Futbol okullarında eğitim alan gençlerin lisanslı futbolcu olabilme konusunda orta düzeyde kaygıları bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Alt Problemler olarak belirlenen, futbol okullarında eğitim alan gençlerin yaş aralığına göre lisanslı olarak futbolcu olabilmeleri ile ilgili olarak yaş gruplarına göre

kaygı düzeyi dağılımında 10-13 yaş grubu katılımcıların en fazla orta düzeyde kaygı duydukları görülmüştür.

Alt Problemler olarak belirlenen, futbol okullarında eğitim alan gençlerin eğitim aldıkları sürenin lisanslı olarak futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında farklılık var mıdır? Sorusuna 10-13 yaş aralığında ve 2 yıl deneyimli bireylerin ve 10-16 yaş aralığında 3-4 yıl deneyimli bireylerin orta kaygı düzeyi taşıdıkları görülmüştür.

Alt Problemler olarak belirlenen, futbol okullarında eğitim alan gençlerin anne ve babalarının eğitim düzeyine göre lisanslı olarak futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

İlkokul mezunu annesi olanlarda orta kaygı düzeyine sahip 67, üniversite mezunu annesi olanlarda orta kaygı düzeyine sahip 40 birey bulunmuştur

İlkokul mezunu babası olanlarda orta kaygı düzeyine sahip 67 orta öğretim mezunu babası olanların orta kaygı düzeyine sahip 77, Üniversite mezunu babası olanlarda orta kaygı düzeyine sahip 58 genç bulunmuştur

Anne ve babalarının eğitim durumlarına göre eğitim alan gençlerin orta kaygı düzeyine sahip oldukları ve anne ve babaların eğitim düzeyinden etkilenmedikleri sonucuna varılmıştır.

Alt Problemler olarak belirlenen, futbol okullarında eğitim alan gençlerin kardeş sayısına göre lisanslı olarak futbolcu olabilmeleri yolunda kaygı düzeyleri arasında fark var mıdır?

Kardeşi olmayan sporcularda, orta kaygı düzeyine sahip 95, 2 kardeşi olanlarda orta kaygı düzeyine sahip 53 sporcu bulunmaktadır. Yapılan test sonrasında kardeşi olmayan bireyler ile 2 kardeşi olan sporcular arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Futbol okullarında eğitim alan gençlerin kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını söyleyebiliriz.

Çalışmanın örneklem grubundaki futbol okulu öğrencilerinin lisanslı futbolcu olabilme konusunda orta düzeyde kaygıları bulunduğu sonucuna varılmıştır.

5.1 ÖNERİLER

Günümüzde lisanslı futbolcu olabilmek için hem psikolojik hem de fiziksel olarak iyi bir eğitmeden geçilmesi gerektiği öğrencilere ve ailelerine anlatılmalıdır.

Çocuklara sabırla çalışmaları takdirde lisanslı futbolcu olabilecekleri eğitmenleri tarafından anlatılmalıdır.

Ailelerin gençlerin eğitimleri anında daha bilinçli olmaları ve alınan eğitimin spor eğitimi olduğu ve sağlıkları için bunun önemli olduğu aktarılarak çocukların eğitimleri boyunca aile desteğini almaları sağlanmalıdır.

Eğitim ve gelir düzeyi düşük ailelere, futbolun kısa yoldan para kazanma unsuru olarak görülmemesi gerektiği ve futbolun global bir spor olduğu çocuklarının futbol eğitmenleri tarafından anlatılmalıdır.

Bunun için ailelerin de bir dizi eğitime tabi tutulmaları gerekmektedir.

Futbol okullarına devam eden sporcuların, lisanslı sporcu olabilmeleri için futbol eğitimi veren antrenörlerin nitelik, bilgi ve donanımlarının artırılabilmesi adına Üniversitelerdeki eğitimlerin ve Türkiye Futbol Federasyonundaki kursların geliştirilmesi sağlanmalıdır.

Futbol okullarına devam eden sporcuların, lisanslı sporcu olabilmeleri için futbol antrenman tesislerinin sayıları arttırılmalı ve var olan tesisler geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acet, M. (2001). Futbol Seyircisini Fanatik ve Saldırgan Olmaya Yönelten Sosyal Faktörler. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Açıkada, C., Özkara, A., Hazır, T., Aşçı, A., Turnagöl, H., Tınazcı, C. ve Ergen, E. (1996). *Spor Bilimleri Dergisi*. 7(1), 24-32.
- Adalı, F. (2006). 14-18 Yaş Kız ve Erkek Basketbolcuların Atılganlık ile Sürekli Kaygı Düzeylerinin Sosyo Demografik Yapılarına Göre Karşılaştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Agostini, R. (1994). *Medical and orthopedic issues of active and athletic women*. Philadelphia: Hanley & Belfus Inc.
- Akandere, M. ve Bedir, R. (2001). Taekwondo Milli Takım Sporcularının Durumluk Kaygı Düzeylerinin Başarıya Etkisi. *Selçuk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 13(1), 119-124.
- Aktükün, İ. (2010). *Futbolun siyasi tarihine kenar notları*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alpman, C. (1971). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve çağlar boyu gelişim*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Alpman, C. (1972). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitim ve çağlar boyu gelişimi*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Aracı, H. (2001). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Aral, N. (1997). *Fiziksel istismar ve çocuk*. Ankara: Tekışık Web Ofset Yayıncılık.
- Babacan, D. (1993). *Futbol ve hakem*. Ankara: Tff Eğitim Yayınları.
- Bacanlı, H. (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın ve Dağıtım.

- Barnes, P. (2004). *Personal, social and emotional development of children*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Başaran, M. (1992). *Oyunlarla spora hazırlık*. İstanbul: M.E. B. Yayınları.
- Başer, E. (1994). *Futbolda psikoloji ve başarı*. İstanbul: Yayınevi Yayıncılık.
- Beck, A. T. and Emery, G. (1985). *Anxiety disorders and phobias: A cognitive perspective*. New York: Basic Books.
- Beck, A.T. (1987). Cognitive Models of Depression. *Journal of Cognitive Psychotherapy*. 1(1), 5-37.
- Beckenbauer, V.F. (1991). *Futbol öğretim planı*. Ö, Özmen (Çev.), İstanbul: TFF Eğitim Yayınları.
- Berber, A. (2000). Dönüşümsel ve Etkileşimsel Liderlik Kavramı, Gelişimi ve Dönüşümsel Liderliğin Yönetim ve Organizasyon İçerisindeki Rolü. *İ.Ü. İşletme ve İktisadi Enstitüsü Dergisi*. 11(36), 34.
- Biçer, T. (1998). *Doruk performans*. 3üncü Baskı. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Binbaşoğlu, C. (1990). *Gelişim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Charman, R., Drotter, S. and Noel, J. (2001). *The leadership pipeline*. San Francisco: Jossey-Bass Publishing Company.
- Cirhinlioğlu, F. (2001). *Çocuk ruh sağlığı ve gelişimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve davranışı*. 2nci Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çaha, Ö. (1999). Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak. *Düşünen Siyaset Dergisi*. 1(2), 115-125.
- Çamlıyer, H. (1997). *Çocuk hareket eğitimi ve oyun*. İzmir: Can Ofset Yayıncılık.
- Dunn, Jgh. (2003). An Investigation of Multidimensional Worry Disposition in a High Contact Sport. *Psychology of Sport and Exercises*. 4(3), 265-282.
- Erbaş, M. (2005). Üst Düzey Basketbolcularda Durumluk Kaygı Düzeyleri ve Performans İlişkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Erdem, K. (2006). *Futbolda kenar yönetimi yönetsel beceriler-strateji-taktik*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

- Erkal, M. (1978). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Kutsun Yayınevi.
- Fersahoğlu, Y. (1998). *Duygu eğitimi*. İstanbul: Marifet Yayınları.
- Fişek, K. (1983). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından spor yönetimi*. Ankara: Aü Sbf Yayınları.
- Goldblatt, D. (2008). *Ball is round: A global history of soccer*. New York: Riverhead Books.
- Göral, M. ve Yapıcı, K. (2001). *Beden eğitimi ve spor bilimine giriş*. Isparta: Tuğra Ofset.
- Gümüş, M. (2002). Profesyonel Futbol Takımlarında Puan Sıralamasına Göre Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Güven, G. (2006). Kütahya'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Oyun ve Spor Programlarının İncelenip Değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Helgerud, J., Engen, LC., Wisløff, U. and Hoff, J. (2001). Aerobic Endurance Training Improves Soccer Performance. *Med Sci Sports Exercices*. 33(11), 1925-1931.
- İlhan, E. ve Gencer, E. (2009). Çocuklarda Nevrotik Sorun Düzeyleri ve Badminton Eğitimi İlişkisine Yönelik Bir Araştırma. *Kocaeli Üniversitesi 4. Raket Sporları Sempozyumu*, 2009, Kocaeli Üniversitesi. Kocaeli, Bildiriler Kitabı. 94-101.
- İnal, A. (1998). *Futbolda eğitim ve öğretim*. Ankara: Nobel Yayınları Dağıtım.
- Kasap, H. (2006). *Antrenörün saldırgan ve etkin davranışlarının başarıya etkisi*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi Matbaası.
- Knapp, C. and Leonhard, P. H. (1968). *Teaching physical education in secondary school*. New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- Koç, H. (2004). Profesyonel Futbolcularda Durumluk Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Konter, E. (1996). *Bir lider olarak antrenör*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

- Kulaksızoğlu, A. (1998). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Martens, R., Vealey, R. and Burton, D. (1990). *Competitive anxiety in sport*. Champaign Illinois: Human Kinetics Books.
- Morgan, C. (1979). *Introduction to psychology*. New York: Mcgraw-Hill International Book Company.
- Morgan, C. (1981). *Psikolojiye giriş ders kitabı*. H, Arıcı (Çev.), Ankara: Hacettepe Üni. Psikoloji Bölümü Yayını.
- Muratlı, S. (1997). *Çocuk ve spor*. Ankara: Kültür Matbaası.
- Nar, E. (2005). *Beni anlayın*. 3üncü Baskı. İstanbul: Babıalı Kültür Yayıncılığı.
- Ogashi, J., Isokawa, M., Nagahama, H. and Ogushi, T. (1993). *The ratio of physiological intensity of movements during soccer match-play*. London: E & Fn Spon.
- Ormanlıoğlu, M. (1999). *Niçin oyun? Çocuğun gelişiminde ve çocuğu tanımada oyunun önemi*. İstanbul: Özne Yayınları.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. Ankara: M.E.B. Yayınları.
- Öner, N. and Le Compte, A. (1998). *Sürekli durumluk sürekli kaygı envanteri el kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Özbar, N. (2009). *Çocuğunuz için futbol*. İstanbul: Türkiye Futbol Federasyonu Eğitim Yayınları.
- Özbaydar, S. (1983). *İnsan davranışının sınırları ve spor psikolojisi*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Özdoğan, B. (1997). *Çocuk ve oyun (çocuğa oyunla yardım)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pehlivan, H. (2005). *Oyun ve öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Polat, H. (2003). *Türk futbolunda 50 yıl*. Ankara: Afşaroğlu Matbaası.
- Reilly, T. (1996). *Science and soccer*. 2 ed.. London: E & FN Spon.
- Santrock, J.W. (1996). *Child development*. 7 ed.. Dallas: Brow-Benchmark Publishers.
- Savaşır, I. ve Şahin, N. H. (1997). *Bilişsel-davranışçı terapilerde değerlendirme: sık kullanılan ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

- Sheehan, E. (1996). *Kaygı bozuklukları*. M, Sağlam (Çev.), İstanbul: Alfa Yayınları.
- Sunay, H. (1998). Spor Eğitimi Altyapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi. *G.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. (3)2, 43-50.
- Şener, S. (1991). *Türkiye'de gençlik olayı*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- TFF, Teknik Adamların Eğitimi ve Sınıflandırılması Talimatı, (2016). <http://tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Teknik-Adamlarin-E%C4%9Fitimi-ve-Siniflandirilmesi-Talimati.pdf> [Erişim tarihi: Ağustos 2016].
- TFF. (1992). *Türk futbol tarihi*. 1nci Baskı. İstanbul: Gül Basım Yayın Aş.
- Tabachnick, B.G. and Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. 6 ed.. Boston: Pearson Education Inc.
- Tercüman Gazetesi. (1981). *Spor ansiklopedisi*. İstanbul: Tercüman Matbaacılık.
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor psikolojisi*. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Wahl, A. (2005). *Ayaktopu: futbolun öyküsü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Weissman, A., Beck, A.T., Lester, D. and Trexler, L. (1974). The Measurement of Pessimism: The Hopelessness Scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 42(6), 861-865.
- Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.
- Yıldıran, İ. (1997). Tepük Futbol mudur?: Xı. Yüzyıl Türk Spor Faaliyetlerinden “Tepük” Oyununun Mahiyeti Üzerine Bir Araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2(1), 54-62.
- Yıldız, D. (1979). *Türk spor tarihi*. İstanbul: Eko Matbaası.
- Yücel, O. (2003). Taekwondocuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeyleri ve Müsabakalardaki Başarılarına Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK 1

Beck Umutsuzluk Ölçeği (Buö)

Aşağıda geleceğe ait düşünceleri ifade eden bazı cümleler verilmiştir. Lütfen her bir ifadeyi okuyarak, bunların size ne kadar uygun olduğuna karar veriniz. Size uygun olanlar için “Doğru”, uygun olmayanlar için ise “Yanlış” sütununu işaretleyiniz.

SIRA NO	C Ü M L E L E R	DOĞRU	YANLIŞ
1.	Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum.		
2.	Kendim ile ilgili şeyleri düzeltemediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur.		
3.	İşler kötüye giderken bile her şeyin hep böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor.		
4.	Gelecek on yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum.		
5.	Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.		
6.	Benim için çok önemli konularda ileride başarılı olacağımı umuyorum.		
7.	Geleceğimi karanlık görüyorum.		
8.	Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum.		
9.	İyi fırsatlar yakalayamıyorum. Gelecekte yakalayacağıma inanmam için de hiçbir neden yok.		
10.	Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı.		
11.	Gelecek, benim için hoş şeylerden çok tatsızlıklarla dolu görünüyor.		
12.	Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum.		
13.	Geleceğe baktığımda şimdikiye oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.		
14.	İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor.		
15.	Geleceğe büyük inancım var.		
16.	Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur.		
17.	Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam olanaksız gibi.		
18.	Gelecek bana bulanık ve belirsiz görünüyor.		
19.	Kötü günlerden çok, iyi günler bekliyorum.		
20.	İstedğim her şeyi elde etmek için çaba göstermenin gerçekten yararı yok, nasıl olsa onu elde edemeyeceğim.		

EK 2

Kişisel Bilgi Formu

Elinizde bulunan anket, bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır. İsim yazmanıza gerek yoktur. Ankette yer alan kişisel bilgileriniz kesinlikle gizli tutulacaktır. Ankete verdiğiniz cevaplar, konu hakkında temel verileri oluşturacaktır. Cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

1. Yaş Aralığınız 10 – 13 yaş arası () 14 – 16 yaş arası ()
2. Kaç yıldır futbol eğitimi alıyorsunuz? 0–2 yıl () 3–4 yıl () 5 yıl ve üzeri ()
3. Aile durumunuz? Anne Ölü () Sağ () Baba Ölü () Sağ ()
4. Annenizin eğitim düzeyi
İlkokul Mezunu () Ortaöğretim Mezunu () Lisans Mezunu () Üniversite
Mezunu ()
5. Babanızın eğitim düzeyi
İlkokul Mezunu () Ortaöğretim Mezunu () Lisans Mezunu () Üniversite
Mezunu ()
6. Kardeş sayınız () Kardeşim yok ()
7. Ailenizde sizden başka sporla uğraşan var mı? Evet () Hayır()
8. Problemlerinizi daha çok kiminle paylaşırsınız?
Antrenörümle () Arkadaşlarımla() Ailemle() Öğretmenimle() Kimseyle
paylaşmam()
9. Örnek aldığımız bir futbolcu var mı? Evet () Hayır()
10. Örnek aldığınız futbolcuyu seçme nedeniniz?.....
11. Antrenörlerinizden gereken ilgi ve alakayı görüyor musunuz? Evet () Hayır()
Kısmen()
12. Sizce gelecekte en önemli olan şey nedir?
Profesyonel Bir Futbolcu Olabilmek () Sağlıklı Olmak () İyi Bir
Eğitim/Öğretim Almış Olmak () Mesleki Beceri Sahibi Olmak ()

EK 3

Antrenör ve Eğitim

Antrenör ve Eğitim içeriği ile ilgili görüşlerinizi;

(1) kesinlikle katılmıyorum - (2) katılmıyorum - (3) kararsızım - (4) katılıyorum - (5) kesinlikle katılıyorum, şeklinde 1 ile 5 arasında değerlendiriniz.

Antrenmanlar dönem başındaki beklentimi karşılamaktadır	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenmanlar sportif anlamda kaliteli geçmektedir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenmanların içeriğinin çeşitliliği yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenörün konu bilgisi yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenörün derse hâkimiyeti yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenörün iletişim becerileri yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenör oyuncuların gelişim göstermesi için çaba sarf eder	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenör güler yüzlü ve pozitifdir	☐	☐	☐	☐	☐

EK 4

Antrenman Tesisi

Takım/topluluk üyesi olarak kullandığınız "Antrenman Tesisi" ile ilgili görüşlerinizi;

(1) kesinlikle katılmıyorum - (2) katılmıyorum - (3) kararsızım - (4) katılıyorum - (5) kesinlikle katılıyorum, şeklinde 1 ile 5 arasında değerlendiriniz.

Antrenman tesisi/saha genel olarak temizdir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenmanın yapıldığı tesisin aydınlatması yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenman faaliyetlerinin yapıldığı gün ve saat sayısı uygundur	☐	☐	☐	☐	☐
Kullandığınız tesisteki ekipman antrenman yapabilmeleri için yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Kullandığınız tesis antrenman yapılmasına uygundur	☐	☐	☐	☐	☐
Antrenman yapılabilmesi için tesiste ayrılan süre yeterlidir	☐	☐	☐	☐	☐

